

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**INFORMACJA O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU
SIERPIEŃ 2009 R.**

Warszawa, 22 września 2009 r.

Spis treści

	strona
Wstęp	3
Rynek pracy	5
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	10
Ceny	14
Rolnictwo	20
Przemysł	26
Budownictwo	30
Budownictwo mieszkaniowe	32
Rynek wewnętrzny	34
Transport	35
Handel zagraniczny	37
Rachunek bieżący bilansu płatniczego na bazie transakcji	45
Pieniądz	47
Budżet państwa	50
Wybrane wskaźniki sytuacji gospodarczej kraju	53
Dynamika cen w przemyśle i budownictwie	55
Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych	57
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne dla Unii Europejskiej	59

Uwaga:

Od 2009 r. dane prezentowane są w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), opracowanej na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych (NACE Rev.2). Dane te nie są w pełni porównywalne z publikowanymi wcześniej według PKD 2004 (NACE Rev.1.1).

Wstęp

W sierpniu br., w drugim z kolei miesiącu, w niektórych obszarach gospodarki obserwowano korzystniejszą dynamikę niż w I półroczu br. Utrzymał się wzrost sprzedaży detalicznej w skali roku i znaczne tempo wzrostu produkcji budowlano-montażowej. Skala spadku produkcji sprzedanej przemysłu i sprzedaży usług w transporcie uległa osłabieniu. Utrzymujący się wzrost cen konsumpcyjnych i spowolnienie dynamiki płac nominalnych wpłynęły na spadek w skali roku siły nabywczej przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw. Na rynku pracy, przy niewielkim zmniejszeniu zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, stopa bezrobocia nie uległa zmianie w stosunku do poprzedniego miesiąca.

Produkcja sprzedana przemysłu ukształtowała się tylko nieco poniżej poziomu z sierpnia ub. roku (o 0,2%), kiedy obserwowano spadek sprzedaży w skali roku. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym spadek produkcji przemysłowej w sierpniu br. wyniósł 3,1%. Nadal niższa niż przed rokiem była sprzedaż w górnictwie i wydobywaniu oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. Po raz pierwszy od września ub. roku odnotowano wzrost produkcji w skali roku w przetwórstwie przemysłowym. Po sześciu miesiącach spadku zwiększyła się również sprzedaż w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji. W okresie styczeń–sierpień br. odnotowano spadek produkcji sprzedanej przemysłu o 6,5%. Produkcja budowlano-montażowa w sierpniu br. była o 11,0% wyższa niż przed rokiem (po wyrównaniu sezonowym – o 9,8%), na co wpłynął wysoki wzrost w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej, przy spadku – w pozostałych działach. Sprzedaż detaliczna w drugim z kolei miesiącu przekroczyła poziom sprzed roku (w sierpniu br. o 3,1%).

We wrześniu br. po raz pierwszy od października ub. roku przedsiębiorstwa przetwórstwa przemysłowego formułują pozytywne oceny koniunktury. Wpływają na to głównie optymistyczne prognozy dotyczące portfela zamówień oraz produkcji, przy nadal negatywnych bieżących ocenach w tym zakresie. Dodatni jest również wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury dla jednostek handlowych, jednak bieżąca i przyszła sprzedaż oraz sytuacja finansowa przedsiębiorstw postrzegana jest pesymistycznie. Nadal negatywne są nastroje przedsiębiorstw budowlanych, co jest wynikiem niekorzystnych przewidywań oraz ocen bieżących m.in. w zakresie portfela zamówień, produkcji oraz sytuacji finansowej.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w sierpniu br. obniżyło się w ujęciu rocznym w skali podobnej do odnotowanej przed miesiącem (o 2,2%). Wobec niewielkiego wzrostu liczby zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu z lipcem br., stopa bezrobocia

pozostała na niezmiennym poziomie i wyniosła 10,8%. Według badania popytu na pracę, w I półroczu br. utworzono mniej nowych miejsc pracy niż przed rokiem.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw w sierpniu br. zwiększyły się w skali roku w mniejszym stopniu niż przed miesiącem (3,0%, wobec 3,9%). Po niewielkim wzroście odnotowanym w lipcu br., siła nabywcza płac ponownie obniżyła się w ujęciu rocznym (o 0,5%). Utrzymał się natomiast wzrost przeciętnych realnych emerytur i rent brutto w obu systemach, a jego tempo było zbliżone do obserwowanego przed miesiącem.

W sierpniu br. odnotowano sezonowy spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w porównaniu z poprzednim miesiącem. W ujęciu rocznym dynamika cen konsumpcyjnych nieco przyspieszyła (wzrost o 3,7%), co było głównie rezultatem wyższego niż w lipcu br. wzrostu cen żywności i napojów bezalkoholowych. Ceny produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa ponownie obniżyły się w skali miesiąca. W ujęciu rocznym, w tempie niższym niż w poprzednich miesiącach rosły ceny producentów w przemyśle (wzrost o 2,5%), natomiast w budownictwie – w trzecim miesiącu z kolei odnotowano ich spadek (w sierpniu br. o 0,7%).

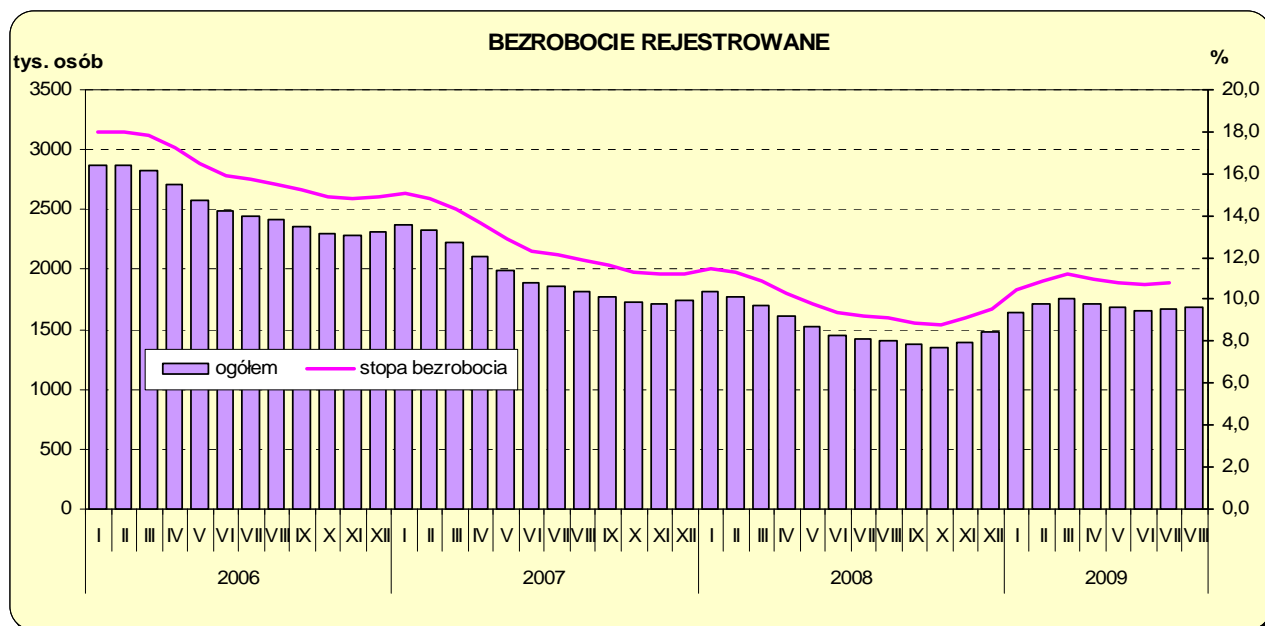
Ceny podstawowych produktów rolnych w sierpniu br. kształtowały się na poziomie niższym niż przed miesiącem. W skali roku notowano duże obniżenie cen zbóż i ziemniaków oraz wolniejszy niż w poprzednich miesiącach – spadek cen skupu mleka. Znacznie więcej niż w sierpniu ub. roku płacono za żywiec rzeźny, w tym wieprzowy. Według wyników lipcowego badania pogłowia trzody chlewnej, obserwowana od początku roku stopniowa poprawa relacji cen skupu żywca wieprzowego do cen żyta na targowiskach wpłynęła na osłabienie tempa spadku liczebności tego gatunku. Przedwinykowy szacunek wskazuje na wyższe od ubiegłorocznych zbiory większości głównych ziemioplodów. Większe niż w 2008 r. będą zbiory wszystkich zbóż podstawowych. Szacuje się również znaczny wzrost zbiorów rzepaku i rzepiku, a także buraków cukrowych (wobec stosunkowo niskich przed rokiem) i warzyw gruntowych. Niższe niż przed rokiem będą natomiast zbiory ziemniaków i owoców.

W handlu zagranicznym, w okresie styczeń–lipiec br. obserwowano stopniową poprawę ujemnego salda ogółem, co było rezultatem głębszego spadku importu niż eksportu w skali roku. Systematycznie poprawiało się dodatnie saldo wymiany towarowej z krajami rozwiniętymi. W pierwszym półroczu br. wskaźnik terms of trade kształtował się na korzystnym poziomie, głównie w wyniku znacznej poprawy uwarunkowań cenowych w obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej.

W okresie styczeń–sierpień br. dochody budżetu państwa wyniosły 183352,2 mln zł, a wydatki 198995,7 mln zł. W rezultacie deficyt budżetowy wyniósł 15643,5 mln zł, co stanowiło 57,5% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2009 r.

Rynek pracy

W sierpniu br. sytuacja na rynku pracy nie uległa istotnej zmianie w porównaniu z obserwowaną w lipcu br. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw obniżyło się w stosunku do poprzedniego miesiąca w nieznacznym stopniu, a skala jego spadku w ujęciu rocznym była podobna do notowanej w lipcu br. Przy niewielkim wzroście liczby zarejestrowanych bezrobotnych, stopa bezrobocia w sierpniu br. pozostała na poziomie sprzed miesiąca. Wyniki badania popytu na pracę wskazują, że w I półroczu br. utworzono mniej nowych miejsc pracy niż przed rokiem.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w sierpniu br. ukształtowało się na poziomie 5270,3 tys. osób, tj. o 2,2% niższym niż w analogicznym miesiącu ub. roku (wobec wzrostu o 4,1% przed rokiem i spadku o 2,2% w lipcu br.). Najgłębszy spadek przeciętnego zatrudnienia obserwowano w przetwórstwie przemysłowym (o 8,0%). Niższe niż przed rokiem było również zatrudnienie w obsłudze rynku nieruchomości (o 1,6%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz transporcie i gospodarce magazynowej (po 0,6%), a także górnictwie i wydobywaniu (o 0,5%). W pozostałych sekcjach utrzymał się wzrost zatrudnienia.

Przeciętne zatrudnienie w poszczególnych sekcjach sektora przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2009		2008		2009	
	VIII			I–VIII		
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w tys.	
Sektor przedsiębiorstw	5270,3	97,8	104,1	105,2	99,3	5337,8
w tym:						
Przemysł.....	2414,9	93,4	102,2	103,7	95,0	2468,7
górnictwo i wydobywanie	179,1	99,5	100,6	99,7	101,1	180,2
przetwórstwo przemysłowe.....	1988,2	92,0	102,1	104,0	93,9	2040,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	147,8	99,4	104,8	104,6	99,7	148,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....	99,8	102,9	103,4	103,2	103,5	99,6
Budownictwo	434,5	105,1	103,9	105,7	105,6	431,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych.....	1083,6	101,1	107,9	108,2	103,8	1094,5
Transport i gospodarka magazynowa.....	457,4	99,4	103,8	104,2	101,3	465,6
Zakwaterowanie i gastronomia	103,5	105,8	106,3	107,3	106,4	102,6
Informacja i komunikacja	158,5	100,6	113,1	112,9	102,1	159,7
Obsługa rynku nieruchomości.....	88,3	98,4	101,2	101,4	98,3	88,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	139,2	107,8	110,8	109,9	110,7	140,4
Administrowanie i działalność wspierająca	265,4	101,9	102,1	104,3	100,4	260,8

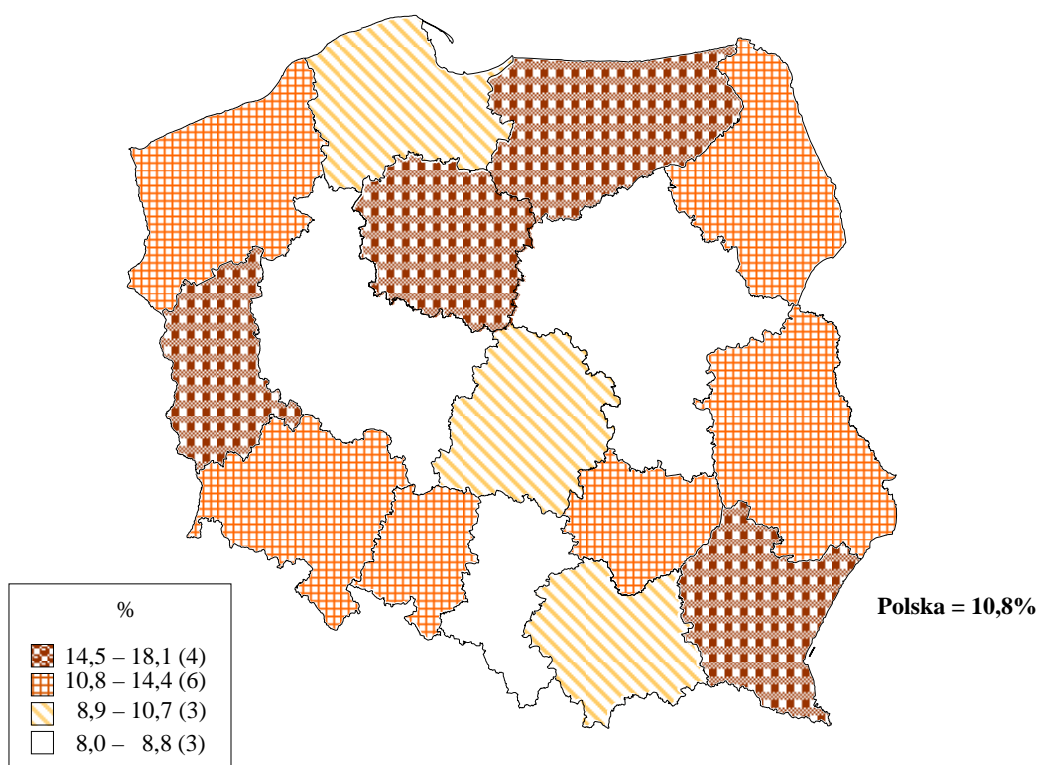
^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu, w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku, w sierpniu br. najgłębszy spadek zatrudnienia odnotowano w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 16,0%) oraz produkcji odzieży (o 15,4%). Niższe niż przed rokiem zatrudnienie było również m.in. w produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 10,1%), maszyn i urządzeń (o 8,2%), mebli (o 7,0%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 6,7%), wyrobów z metali (o 5,2%), artykułów spożywczych (o 2,0%), a także handlu hurtowym (o 1,6%), wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 0,7%) oraz transporcie lądowym i rurociągowym (o 0,5%). Zwiększyło się zatrudnienie w przedsiębiorstwach zajmujących się m.in. robotami budowlanymi specjalistycznymi (o 6,6%), budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 6,3%), budową budynków (o 3,4%) oraz handlem detalicznym (o 2,7%).

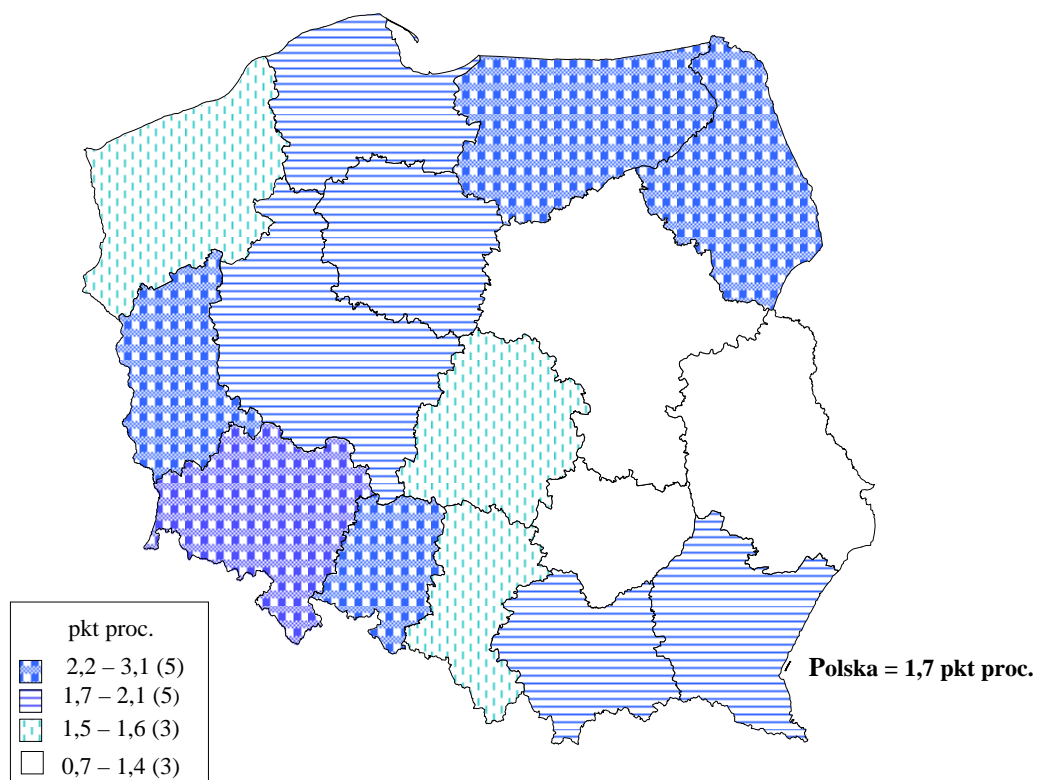
W okresie styczeń–sierpień br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5337,8 tys. osób i było o 0,7% niższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 5,2% w analogicznym okresie ub. roku).

W końcu sierpnia br. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy wyniosła 1689,0 tys. i była większa o 0,8% (tj. o 12,9 tys.) niż przed miesiącem i o 20,3% (tj. o 284,6 tys.) – niż przed rokiem. **Stopa bezrobocia** rejestrowanego wyniosła 10,8%, tj. podobnie jak przed miesiącem i była znacznie wyższa niż przed rokiem (9,1%).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO Stan w końcu sierpnia 2009 r.

ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO Sierpień 2009 r. do sierpnia 2008 r.

W ujęciu miesięcznym stopa bezrobocia rejestrowanego wzrosła w dziewięciu województwach, najbardziej – w opolskim i podlaskim (o 0,2 pkt proc.). W porównaniu z sierpniem ub. roku odnotowano zwiększenie stopy bezrobocia we wszystkich województwach, w największym stopniu – w województwie lubuskim (o 3,1 pkt proc.). Najwyższą stopą bezrobocia charakteryzowało się województwo warmińsko-mazurskie (18,1%), wysoką również – województwa: lubuskie, podkarpackie, kujawsko-pomorskie, zachodniopomorskie i świętokrzyskie (w granicach 14,6% – 14,1%). Najniższą stopę bezrobocia obserwowano w województwach: wielkopolskim (8,0%), mazowieckim i śląskim (8,4%) oraz małopolskim (8,9%).

W sierpniu br. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 229,1 tys. osób i była o 13,3% mniejsza niż przed miesiącem i o 19,2% większa niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, ale ich udział w nowo zarejestrowanych spadł w stosunku do analogicznego miesiąca ub. roku o 2,6 pkt proc. do 76,1%. Zmniejszył się w ujęciu rocznym także udział osób dotychczas niepracujących (o 3,1 pkt proc. do 27,2%), zwiększył natomiast – udział osób bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (o 0,4 pkt proc. do 12,9%).

Z ewidencji bezrobotnych **skreślono** 216,2 tys. osób, tj. o 12,3% mniej niż w lipcu br., ale o 2,6% więcej niż w sierpniu ub. roku. Główną przyczynę wyrejestrowania nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 80,1 tys. osób (wobec 74,5 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowanych wzrósł o 1,6 pkt proc. w ujęciu rocznym do 37,0%. Pracę niesubsydiowaną (w tym sezonową) podjęło 62,6 tys. osób, a subsydiowaną (m.in. prace interwencyjne i roboty publiczne) – 17,5 tys. osób (w analogicznym miesiącu ub. roku odpowiednio 58,7 tys. i 15,8 tys.). Spośród pozostałych osób wykreślonych z ewidencji zwiększył się udział osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem stażu lub szkolenia u pracodawców (o 1,9 pkt proc. do 15,8%) oraz nieznacznie – osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 0,2 pkt proc. do 32,6%). Zmniejszył się natomiast odsetek osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 1,0 pkt proc. do 5,4%) oraz osób, które nabyły prawa emerytalne i rentowe (o 0,2 pkt proc. do 0,4%).

W końcu sierpnia br. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 1324,3 tys. osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku o 6,2 pkt proc. do 78,4%.

Do osób w **szczególnej sytuacji na rynku pracy** należą m.in. długotrwale bezrobotni¹, których udział w zarejestrowanych ogółem w końcu sierpnia br. znacząco zmniejszył się w skali roku (o 15,4 pkt proc. do 41,6%). Obniżył się również odsetek osób, które nie posiadały kwalifikacji zawodowych (o 2,5 pkt proc. do 27,3%), osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 1,4 pkt proc. do 20,4%) i osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (o 0,9 pkt proc. do 7,7%). Wzrósł natomiast udział osób bezrobotnych do 25 roku życia (o 2,4 pkt proc. do 22,2%) i osób niepełnosprawnych (o 0,3 pkt proc. do 5,0%).

W sierpniu br. do urzędów pracy zgłoszono 78,9 tys. **ofert zatrudnienia**, tj. o 1,1% mniej niż przed miesiącem i o 20,2% mniej niż przed rokiem. Oferty z sektora publicznego stanowiły 29,5% ogółu ofert (wobec 26,1% przed miesiącem i 25,2% przed rokiem). W końcu sierpnia br. oferty zatrudnienia niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 24,9% ogółu ofert (wobec 24,6% przed miesiącem i 37,2% przed rokiem).

W końcu sierpnia br. zadeklarowano więcej niż przed miesiącem zwolnień z przyczyn dotyczących zakładów pracy – 453 zakłady **zadeklarowały zwolnienie** 40,6 tys. pracowników, w tym 15,1 tys. osób z sektora publicznego (w końcu lipca br. odpowiednio 479 zakładów, 30,5 tys. pracowników, w tym 5,4 tys. z sektora publicznego, natomiast w sierpniu ub. roku – 177 zakładów, 14,6 tys. pracowników, w tym 1,1 tys. z sektora publicznego).

Według wyników kwartalnego badania **popytu na pracę**, przeprowadzonego w jednostkach gospodarki narodowej, w końcu II kwartału br. 25,7 tys. podmiotów (tj. 5,3% badanych firm) wykazało 72,0 tys. **wolnych miejsc pracy** (przed rokiem 49,9 tys. podmiotów, tj. 9,7% badanych firm dysponowało 171,9 tys. wolnych miejsc pracy). Spadek liczby wolnych miejsc pracy odnotowano we wszystkich klasach wielkości przedsiębiorstw: w jednostkach o liczbie pracujących poniżej 10 osób – o 60,5%, w jednostkach o liczbie pracujących 10–49 osób – o 61,4%, a w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 49 osób – o 54,6%. Podobnie jak przed rokiem, największą liczbą wolnych miejsc pracy w końcu II kwartału br. dysponowały podmioty prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (14,8 tys.), co stanowiło 20,6% ogółu wolnych miejsc pracy (wobec 47,6 tys. i 27,7% przed rokiem). W skali roku wzrósł udział liczby wolnych miejsc pracy m.in. w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (o 4,8 pkt proc. do 9,2% ogółu wolnych miejsc), transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,4 pkt proc. do 5,8%) oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 2,6 pkt proc. do 5,4%). Liczba wolnych miejsc pracy w tych sekcjach wyniosła w końcu

¹ Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

II kwartału br. odpowiednio 6,6 tys., 4,2 tys. i 3,9 tys. Spadł udział liczby wolnych miejsc pracy w przetwórstwie przemysłowym (o 7,1 pkt proc. do 20,6% wszystkich wolnych miejsc pracy), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,2 pkt proc. do 17,0%) oraz budownictwie (o 6,2 pkt proc. do 15,6%). W wymienionych sekcjach było odpowiednio 14,8 tys., 12,3 tys. i 11,2 tys. wolnych miejsc pracy.

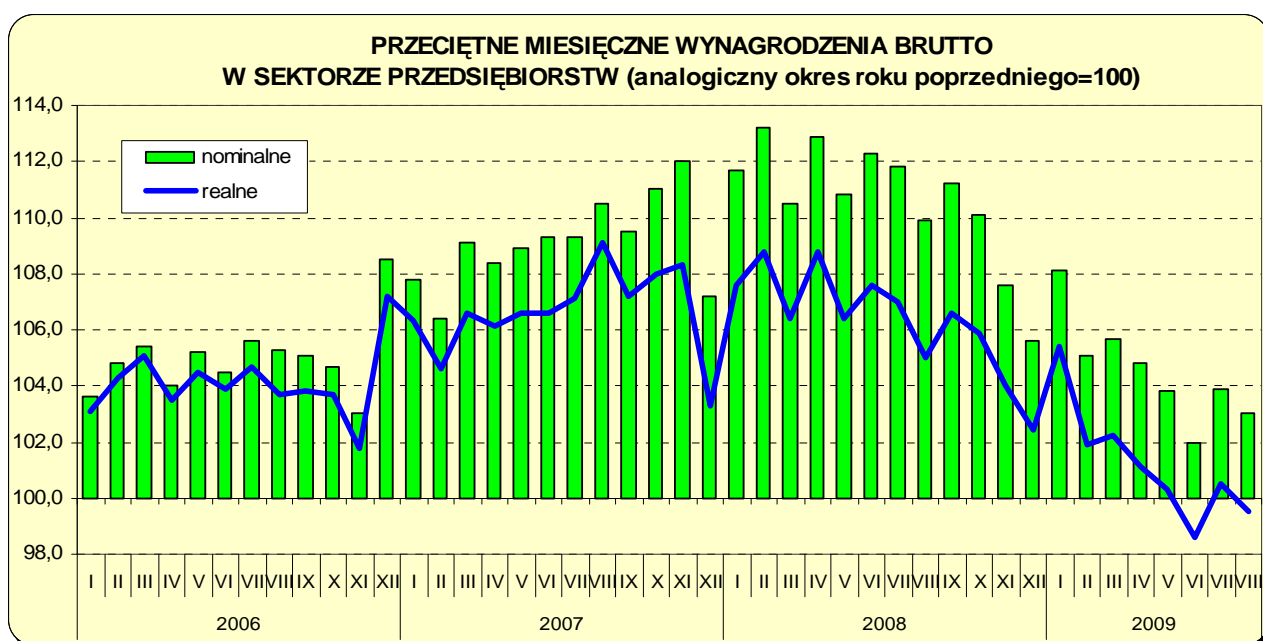
W porównaniu z końcem II kwartału ub. roku znacznie zmieniła się struktura wolnych miejsc pracy według zawodów. Najbardziej zwiększył się odsetek wolnych miejsc pracy adresowanych do specjalistów (o 8,6 pkt proc. do 21,4%), techników i innego średniego personelu (o 2,0 pkt proc. do 10,9%) oraz pracowników biurowych (o 1,3 pkt proc. do 8,5%). Zmniejszył się natomiast udział wolnych miejsc pracy przeznaczonych dla robotników przemysłowych i rzemieślników (o 10,4 pkt proc. do 26,5%) oraz operatorów i monterów maszyn i urządzeń (o 2,1 pkt proc. do 10,3%).

W okresie styczeń–czerwiec br. **utworzono** 286,6 tys. **nowych miejsc pracy**, tj. o 2,8% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Spadek nastąpił w jednostkach dużych – o 29,5%, a wzrost – w małych – o 19,5% i średnich – o 15,9%. W ogólnej liczbie nowych miejsc pracy zwiększył się udział miejsc utworzonych m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,5 pkt proc. do 22,9%), budownictwie (o 1,5 pkt proc. do 16,6%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 1,2 pkt proc. do 4,3%) oraz administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (o 1,0 pkt proc. do 4,5%). Zmniejszył się natomiast udział nowych miejsc pracy utworzonych m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 6,9 pkt proc. do 19,5%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,3 pkt proc. do 4,5%). Spośród nowo utworzonych miejsc pracy, w końcu II kwartału br. wolnych było jeszcze 15,2 tys. miejsc – najwięcej w przetwórstwie przemysłowym (19,4%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (18,7%) oraz budownictwie (17,7%).

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

Wzrost w ujęciu rocznym przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto w sektorze przedsiębiorstw w sierpniu br. był w skali roku wolniejszy niż przed miesiącem i znacznie niższy niż przed rokiem. Po niewielkim wzroście w lipcu br. obniżyła się siła nabywcza płac. Dynamika w ujęciu rocznym przeciętnych miesięcznych emerytur i rent brutto w systemie pracowniczym była zbliżona do notowanej przed miesiącem. W systemie rolników indywidualnych świadczenia emerytalno-rentowe rosły nieco wolniej niż w lipcu br.

W sierpniu br. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 3268,69 zł i było o 3,0% wyższe niż przed rokiem (w lipcu br. notowano wzrost o 3,9%, a w sierpniu ub. roku – o 9,9%). Szybciej niż przeciętnie wzrosły płace m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (5,2%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (4,9%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (4,1%). Niewielki wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto wystąpił w transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,5%). Spadek płac notowano w informacji i komunikacji (o 0,8%), po stopniowym osłabieniu ich dynamiki w tej sekcji obserwowanym w poprzednich miesiącach.

Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu najwyższy wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto miał miejsce w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 8,7%) oraz wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 8,4%). Tylko w niewielkim stopniu zwiększyły się wynagrodzenia w transporcie lądowym i rurociągowym (o 0,3%), a w dziale produkcja maszyn i urządzeń odnotowano nieznaczny ich spadek (o 0,1%).

W okresie styczeń–sierpień br. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 3279,94 zł i było o 4,7% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 11,5% przed rokiem). W okresie ośmiu miesięcy br. przeciętne płace brutto wzrosły we wszystkich sekcjach, a najwyższa dynamika notowana była w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (wzrost o 8,2%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 7,4%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 7,1%). Najwolniejszy wzrost miał miejsce w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia (o 3,1%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 3,5%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w poszczególnych sekcjach sektora przedsiębiorstw kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2009		2008		2009	
	VIII			I–VIII		
	w zł	analogiczny okres poprzedniego roku=100			w zł	
Sektor przedsiębiorstw.....	3268,69	103,0	109,9	111,5	104,7	3279,94
w tym:						
Przemysł.....	3257,33	104,3	108,3	110,3	104,6	3255,38
górnictwo i wydobywanie	5092,03	103,4	106,6	113,2	104,5	5304,52
przetwórstwo przemysłowe.....	2985,72	103,7	108,2	110,3	103,5	2964,34
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	4731,63	103,8	111,3	108,2	108,2	4818,16
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja....	3192,95	104,9	108,9	109,8	106,3	3177,24
Budownictwo	3544,36	103,1	111,4	115,4	104,3	3417,94
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	3002,51	102,5	109,2	111,0	104,1	3043,67
Transport i gospodarka magazynowa.....	3173,26	100,5	112,4	112,0	104,5	3172,72
Zakwaterowanie i gastronomia	2310,42	101,2	111,2	109,5	103,1	2298,76
Informacja i komunikacja.....	5800,76	99,2	110,1	109,8	104,4	5968,53
Obsługa rynku nieruchomości.....	3327,53	104,1	110,1	111,6	104,3	3356,83
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	5118,41	102,1	115,3	115,1	107,1	5426,19
Administrowanie i działalność wspierająca	2021,76	105,2	117,0	117,9	107,4	2036,00

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Kwota wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–sierpień br. była wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku o 4,0% (wobec wzrostu o 17,3% przed rokiem).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w **sektorze publicznym** ukształtowało się w okresie styczeń–sierpień br. na poziomie 3804,73 zł (tj. o 5,6% wyższym niż przed rokiem), a w sierpniu br. – 3768,77 zł (wzrost o 3,1% w skali roku). W **sektorze prywatnym** przeciętna płaca brutto w okresie ośmiu miesięcy br. wyniosła 3177,29 zł (tj. o 4,7% więcej niż odpowiednio w ub. roku), przy czym jej relacja w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia w sektorze publicznym zmniejszyła się w ujęciu rocznym (z 84,3% do 83,5%). W sierpniu br. przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze prywatnym wyniosło 3171,19 zł i było o 3,2% wyższe niż przed rokiem.

W sierpniu br. **siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** była niższa niż przed rokiem o 0,5% (wobec wzrostu odpowiednio o 0,5% w lipcu br. i o 5,0% w sierpniu ub. roku). W okresie styczeń–sierpień br. płaca realna brutto była wyższa niż przed rokiem o 1,4% (w analogicznym okresie ub. roku notowano odpowiednio wzrost o 7,0%).

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba emerytów i rencistów		Przeciętne miesięczne świadczenie brutto			
	VIII 2009				I–VIII 2009	
	w tys.	VIII 2008=100	w zł	VIII 2008=100	w zł	I–VIII 2008=100
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych.....	7929,7	101,4	1557,41	108,1	1530,92	109,1
emerytury.....	5260,3	103,8	1668,11	107,7	1640,35	108,8
renty z tytułu niezdolności do pracy.....	1316,5	93,8	1226,40	107,8	1207,27	108,2
renty rodzinne.....	1353,0	100,0	1449,10	107,4	1426,96	107,9
Emerytury i renty rolników indywidualnych.....	1420,0	96,5	913,11	106,0	907,06	106,3

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w sierpniu br. była o 8,1% większa niż przed rokiem i wyniosła 1557,41 zł. W okresie styczeń–sierpień br. ukształtowała się ona na poziomie 1530,92 zł, tj. zwiększyła się w skali roku o 9,1%. **Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto** w systemie pracowniczym w sierpniu br. w ujęciu rocznym wzrosła o 3,5% (wobec wzrostu o 5,0% przed rokiem), natomiast w okresie styczeń–sierpień br. była o 4,4% wyższa niż przed rokiem (w analogicznym okresie ub. roku notowano wzrost o 3,2%).

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w sierpniu br. wyniosła 913,11 zł i była o 6,0% większa niż w sierpniu ub. roku. W okresie ośmiu miesięcy br. ukształtowała się ona na poziomie 907,06 zł, tj. o 6,3% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku. **Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto** rolników indywidualnych w sierpniu br. była wyższa o 1,5% w skali roku (wobec wzrostu o 0,9% przed rokiem). W okresie styczeń–sierpień br. zwiększyła się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 1,7% (przed rokiem notowano nieznaczny spadek – o 0,1%).

Kwota brutto **zasilków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w okresie ośmiu miesięcy br. 1465,7 mln zł, tj. o 46,2% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. W sierpniu br. wypłacono bezrobotnym 211,0 mln zł, tj. o 2,6% więcej niż w lipcu br. oraz o 81,9% więcej niż przed rokiem.

Z tytułu **zasilków i świadczeń przedemerytalnych** w sierpniu br. wypłacono 138,8 mln zł, tj. o 24,7% mniej niż przed rokiem i o 0,5% mniej niż przed miesiącem, a w okresie styczeń–sierpień br. – 1140,3 mln zł, tj. o 41,9% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku.

Ceny

W sierpniu br. w porównaniu z lipcem br. notowano spadek zarówno cen producentów, jak i cen towarów i usług konsumpcyjnych. W skali roku ponownie obniżyły się ceny produkcji w budownictwie, a tempo wzrostu cen w przemyśle uległo osłabieniu. W większym stopniu niż przed miesiącem wzrosły ceny konsumpcyjne.

Według wstępnych danych, **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** były w sierpniu br. o 0,2% niższe niż w lipcu br., na co wpłynął spadek cen w przetwórstwie przemysłowym (o 0,5%). W największym stopniu obniżono m.in. ceny produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 1,6%), urządzeń elektrycznych (o 1,3%) oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 1,2%). Niższe niż przed miesiącem były również ceny produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych, wyrobów z metali (po 0,9%), artykułów spożywczych oraz wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (po 0,6%). Podwyższono natomiast m.in. ceny metali (o 1,3%) oraz produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 3,5%). Wzrost cen wystąpił w sekcjach: górnictwo i wydobywanie (o 3,7%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 0,7%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,1%).

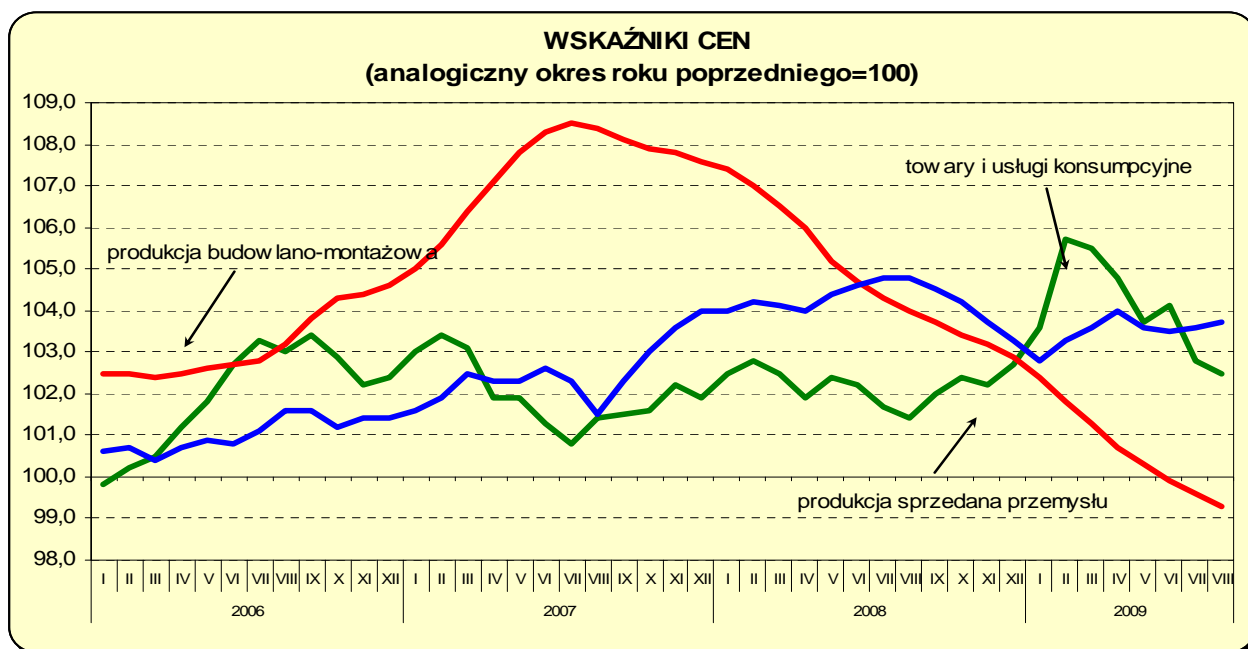
W sierpniu br. odnotowano niższy niż w poprzednich miesiącach wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku (2,5% wobec 2,8% w lipcu br. oraz 4,1% w czerwcu br.). Było to rezultatem osłabienia tempa wzrostu cen w sekcji przetwórstwo przemysłowe. Nadal obserwowano bardzo wysoką dynamikę cen w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (w sierpniu br. wzrost o 14,2%). Ceny w zakresie wytwarzania, przesyłania, dystrybucji i handlu energią elektryczną były wyższe niż przed rokiem o 24,3%, wytwarzania i zaopatrywania w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – o 13,3%. W górnictwie i wydobywaniu ceny wzrosły o 12,2%, w tym: w górnictwie ropy naftowej i gazu ziemnego – o 18,8%, wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego – o 11,5% oraz górnictwie rud metali – o 11,1%. Ceny w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja były wyższe o 4,4%. W przetwórstwie przemysłowym ceny wzrosły o 0,1%, w tym wysoką dynamikę cen zanotowano w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (wzrost o 14,3%). Podniesiono również ceny m.in. produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 5,8%), urządzeń elektrycznych (o 3,7%), artykułów spożywczych (o 2,4%) oraz wyrobów z metali (o 1,4%). Obniżono natomiast w ujęciu rocznym ceny m.in. produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 2,4%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 2,9%), koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 16,3%) oraz metali (o 20,2%).

Szacuje się, że **ceny produkcji budowlano-montażowej** w sierpniu br. były o 0,1% niższe niż w lipcu br. W porównaniu z sierpniem ub. roku ceny produkcji budowlano-montażowej obniżono o 0,7%.

W stosunku do grudnia ub. roku ceny produkcji sprzedanej w przemyśle wzrosły o 2,7% (w tym najbardziej w: górnictwie i wydobywaniu – o 17,9%, wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 10,5%), natomiast w budownictwie zanotowano spadek cen – o 0,9%.

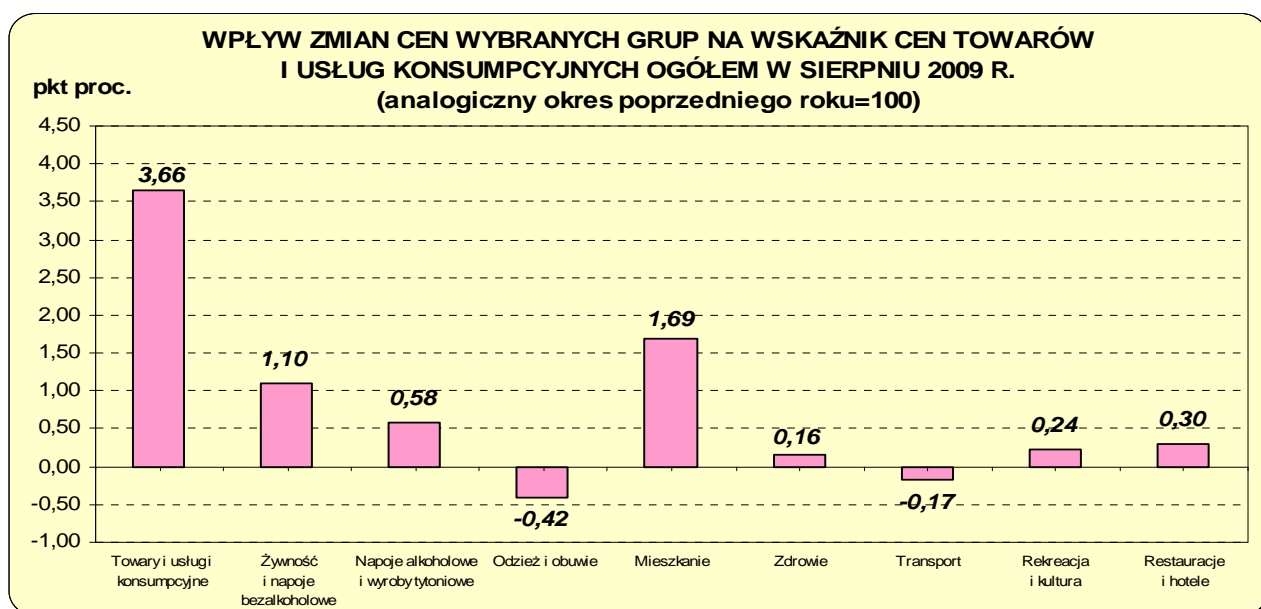
Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	VIII 2008	2009		VIII 2008	2009		VIII 2008	2009		I–VIII 2008	I–VIII 2009
		VII	VIII		VII	VIII		VII	VIII		
	grudzień poprzedniego roku=100			miesiąc poprzedni=100			analogiczny okres poprzedniego roku=100				
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu	102,8	102,9	102,7	100,1	98,5	99,8	101,4	102,8	102,5	102,2	104,1
górnictwo i wydobywanie ...	116,6	113,7	117,9	100,4	98,3	103,7	111,4	108,6	112,2	111,2	110,5
przetwórstwo przemysłowe	101,1	100,9	100,4	100,1	98,3	99,5	99,7	100,7	100,1	100,8	101,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	109,8	110,4	110,5	100,2	100,1	100,1	109,9	114,3	114,2	107,3	117,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	107,0	105,8	106,5	99,2	100,4	100,7	107,1	103,0	104,4	109,3	102,8
Ceny produkcji budowlano- montażowej	102,7	99,2	99,1	100,2	99,9	99,9	104,0	99,6	99,3	105,6	100,7

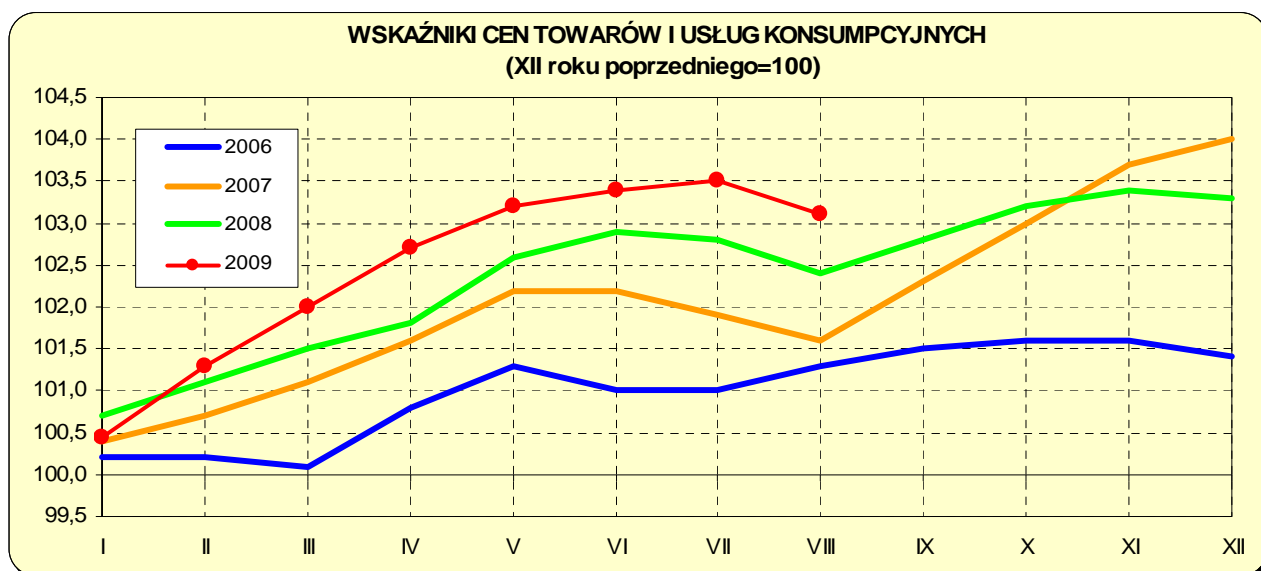

W sierpniu br. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** były o 0,4% niższe niż w lipcu br. Największy wpływ na wskaźnik cen konsumpcyjnych miały spadki cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz cen towarów i usług w zakresie transportu, które obniżyły wskaźnik cen ogółem odpowiednio o 0,32 pkt proc. i o 0,09 pkt proc.

Wzrost cen konsumpcyjnych w skali roku w sierpniu br. był nieco wyższy niż przed miesiącem i wyniósł 3,7% (wobec 3,6% w lipcu br.). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen konsumpcyjnych miały wzrosty cen towarów i usług w zakresie mieszkania oraz żywności i napojów bezalkoholowych, które podwyższyły wskaźnik cen ogółem odpowiednio o 1,69 pkt proc. i o 1,10 pkt proc. Spadki cen towarów i usług w zakresie transportu oraz odzieży i obuwia wpłynęły na obniżenie tego wskaźnika odpowiednio o 0,17 pkt proc. oraz o 0,42 pkt proc.

W sierpniu br. ceny konsumpcyjne wzrosły w stosunku do grudnia ub. roku o 3,1% (przed rokiem o 2,4%).

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	VIII 2008	2009		VIII 2008	2009		VIII 2008	2009		I-VIII 2008	I-VIII 2009
		VII	VIII		VII	VIII		VII	VIII		
	grudzień poprzedniego roku=100			miesiąc poprzedni=100			analogiczny okres poprzedniego roku=100				
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych ..	102,4	103,5	103,1	99,6	100,1	99,6	104,8	103,6	103,7	104,4	103,5
w tym											
żywność i napoje bezalkoholowe ...	100,2	103,5	102,2	98,4	98,8	98,7	106,9	104,0	104,5	107,3	104,4
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,0	107,2	107,3	101,8	102,7	100,1	106,4	112,1	110,3	105,8	109,7
odzież i obuwie..	92,3	92,8	91,3	98,2	98,3	98,3	92,4	91,9	92,1	92,9	92,2
mieszkanie.....	106,7	104,2	104,3	100,3	100,2	100,2	108,0	107,0	106,8	106,8	108,0
zdrowie	102,4	102,4	102,6	100,1	100,2	100,2	103,5	103,0	103,2	103,4	103,1
transport	102,7	109,3	108,3	99,2	102,1	99,1	104,3	98,2	98,2	105,3	95,5
łączność	100,4	100,0	100,0	99,7	100,0	100,0	100,7	99,4	99,8	98,7	99,8
rekreacja i kultura.....	101,9	103,7	103,7	99,5	100,6	100,1	101,4	102,3	103,0	98,7	101,9
edukacja.....	101,5	100,4	100,5	100,4	100,0	100,1	103,5	103,4	103,2	103,2	103,8
restauracje i hotele	104,8	103,0	103,2	100,4	100,4	100,2	106,8	105,0	104,8	105,9	105,4

W sierpniu br. ponownie zanotowano spadek cen żywności i napojów bezalkoholowych **w ujęciu miesięcznym** (o 1,3%, wobec spadku o 1,2% w lipcu br.). Najbardziej obniżyły się ceny owoców (o 11,3%) i warzyw (o 9,7%). Ceny cukru były niższe o 2,6%, a artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” – o 0,2%. Podniesiono natomiast ceny m.in. pieczywa i produktów zbożowych (o 0,1%), mięsa (o 0,1%), olejów i pozostałych tłuszczów (o 0,2%) oraz ryb (o 0,4%). Ceny napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,4%.

Ceny wyrobów tytoniowych pozostały na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem, a napoje alkoholowe podrożały o 0,1%.

Ceny odzieży i obuwia obniżyły się o 1,7%.

Ceny towarów i usług w zakresie mieszkania podniesiono o 0,2%, w tym opłaty za najem mieszkania wzrosły o 0,1%. Opłaty za usługi kanalizacyjne podwyższono o 0,4%, za zaopatrywanie w wodę – o 0,3%, a za wywóz nieczystości (śmieci) – o 0,1%. Wzrosły również ceny opału i energii cieplnej (po 0,4%). Ceny energii elektrycznej i gazu oraz ceny towarów i usług w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego pozostały na poziomie notowanym przed miesiącem.

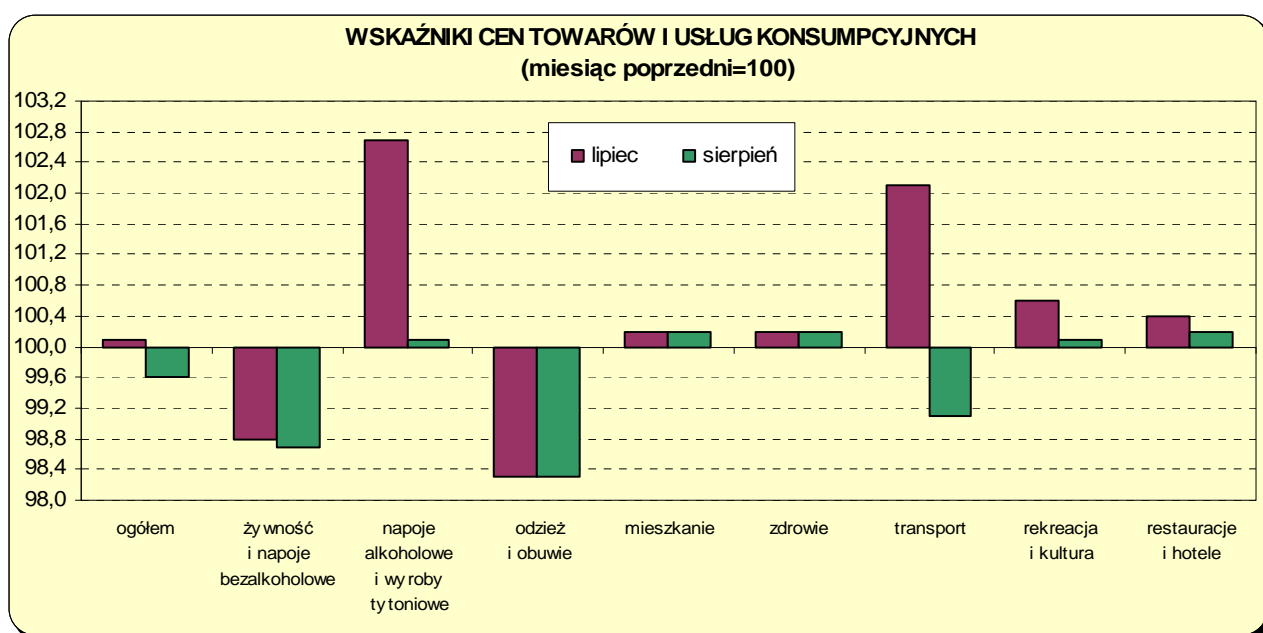
Opłaty związane ze zdrowiem były wyższe niż w lipcu br. o 0,2%.

W sierpniu br. ceny w zakresie transportu spadły po raz pierwszy od stycznia br. (o 0,9%). Ceny paliw do prywatnych środków transportu były niższe niż w lipcu br. o 1,9%, a samochodów

osobowych – o 0,2%. Opłaty za usługi transportowe obniżono o 0,1%. Opłaty dotyczące łączności pozostały na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem.

Ceny związane z rekreacją i kulturą były wyższe niż w lipcu br. o 0,1%. Ceny książek wzrosły o 1,5%, a opłaty za turystykę zorganizowaną o 0,7%. Ceny biletów do kin, teatrów i na koncerty oraz ceny gazet i czasopism pozostały na poziomie notowanym przed miesiącem. Obniżono natomiast ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego (o 0,5%).

Ceny w zakresie restauracji i hoteli podniesiono o 0,2%. Spośród innych towarów i usług w sierpniu br. wzrosły ceny usług w salonach fryzjerskich, kosmetycznych i zakładach pielęgnacyjnych (o 0,3%), natomiast spadły m.in. ceny ubezpieczeń (o 0,4%).

W ujęciu rocznym w sierpniu br. wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych był wyższy niż przed miesiącem (4,5% wobec 4,0% w lipcu br.). Największy wpływ na dynamikę cen w tej grupie miały podwyżki cen mięsa (o 9,4%) oraz cukru (o 23,2%). Znacznie podrożały ryby (o 10,3%) oraz ryż (o 6,8%). Wzrosły również ceny m.in. pieczywa (o 1,7%), warzyw (o 4,6%) oraz owoców (o 0,9%). Obniżono ceny olejów i pozostałych tłuszczów (o 0,5%), artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (o 1,1%, w tym serów – o 3,6%, mleka – o 1,1%, przy wzroście cen jaj o 9,7%). Spadły również ceny m.in. mąki – o 8,5%. Ceny napojów bezalkoholowych wzrosły o 4,0%.

W sierpniu br. wyroby tytoniowe były o 17,7% droższe niż przed rokiem, a napoje alkoholowe – o 6,4%.

Ceny obuwia były o 10,5% niższe niż przed rokiem, a odzieży – o 6,9%.

Ceny w zakresie mieszkania były wyższe o 6,8% (wobec wzrostu o 7,0% w lipcu br.). Opłaty za najem mieszkania podniesiono o 4,8%. Wywóz nieczystości (śmieci) podrożał o 16,7%, usługi

kanalizacyjne – o 11,2%, a zaopatrywanie w wodę – o 9,4%. Ceny nośników energii zwiększyły się o 9,8%. Znacznie podniesiono ceny opału (o 15,3%) oraz energii elektrycznej (o 11,3%). Ceny energii cieplnej wzrosły w skali roku o 8,7%, a gazu – o 2,5%. Ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego były wyższe o 2,0%, przy czym ceny usług związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego podniesiono o 5,8%, natomiast sprzęt gospodarstwa domowego potaniał o 0,3%.

Artykuły i usługi związane ze zdrowiem były o 3,2% droższe niż przed rokiem. Podniesiono ceny m.in. usług ambulatoryjnych i medycyny niekonwencjonalnej (o 5,7%) oraz artykułów farmaceutycznych (o 2,0%).

Ceny towarów i usług w zakresie transportu były niższe niż w sierpniu ub. roku o 1,8% (wobec wzrostu o 4,3% przed rokiem), w tym paliw – o 6,0%. Podwyższono natomiast ceny usług transportowych – o 3,3% oraz samochodów osobowych – o 0,4%. Ceny towarów i usług w zakresie łączności obniżono o 0,2%.

Ceny związane z rekreacją i kulturą były o 3,0% wyższe niż przed rokiem. Znacznie podniesiono opłaty za turystykę zorganizowaną (o 7,8%). Ceny gazet i czasopism wzrosły o 5,7%, biletów do kin, teatrów i na koncerty – o 3,5%, a książek – o 2,6%. Obniżyły się m.in. ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego (o 3,6%).

W zakresie restauracji i hoteli ceny były wyższe niż przed rokiem o 4,8%. Spośród innych towarów i usług podniesiono m.in. ceny usług w salonach fryzjerskich, kosmetycznych i zakładach pielęgnacyjnych (o 5,2%) oraz ubezpieczeń (o 0,2%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie wrzesień 2008 r. – sierpień 2009 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł, podobnie jak odpowiednio przed miesiącem – 3,9%. Ceny konsumpcyjne według **zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)²** wzrosły w tym okresie o 4,0%.

² Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej przez kraje członkowskie oraz kandydujące do UE. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2009 r. – struktura spożycia z 2007 r. w cenach grudnia 2008 r.). Grupowanie towarów i usług konsumpcyjnych oparto na Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu opracowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP).

Rolnictwo

W sierpniu br. średnia temperatura powietrza wyniosła 18,4°C i była o 1,1°C wyższa od średniej z wielolecia, a średnia suma opadów wyniosła około 57 mm, tj. o ok. 18% mniej od średniej wieloletniej.

Ciepła, słoneczna i w większości dni miesiąca bezdeszczowa pogoda w sierpniu br. sprzyjała przeprowadzaniu prac polowych, głównie zniw i sianokosów. Pogorszyły się natomiast, zwłaszcza w południowo-zachodniej części kraju warunki wilgotnościowe gleby. Rozpoczęte w trzeciej dekadzie lipca żniwa zbóż ozimych na przeważającym obszarze kraju zakończono w drugiej dekadzie sierpnia, natomiast sprzęt zbóż jarych zakończono w trzeciej dekadzie miesiąca. Lokalnie w drugiej, a na znacznym obszarze Polski w trzeciej dekadzie sierpnia rozpoczęto siewy rzepaku ozimego. Pod koniec miesiąca miejscami obserwowano wschody tych roślin. W drugiej dekadzie miesiąca przystąpiono do zbioru kukurydzy na zielonkę oraz rozpoczęto wykopki ziemniaków. W ciągu miesiąca na obszarze całego kraju prowadzano zbiór kolejnego pokosu traw łąkowych i wieloletnich roślin motylkowych.

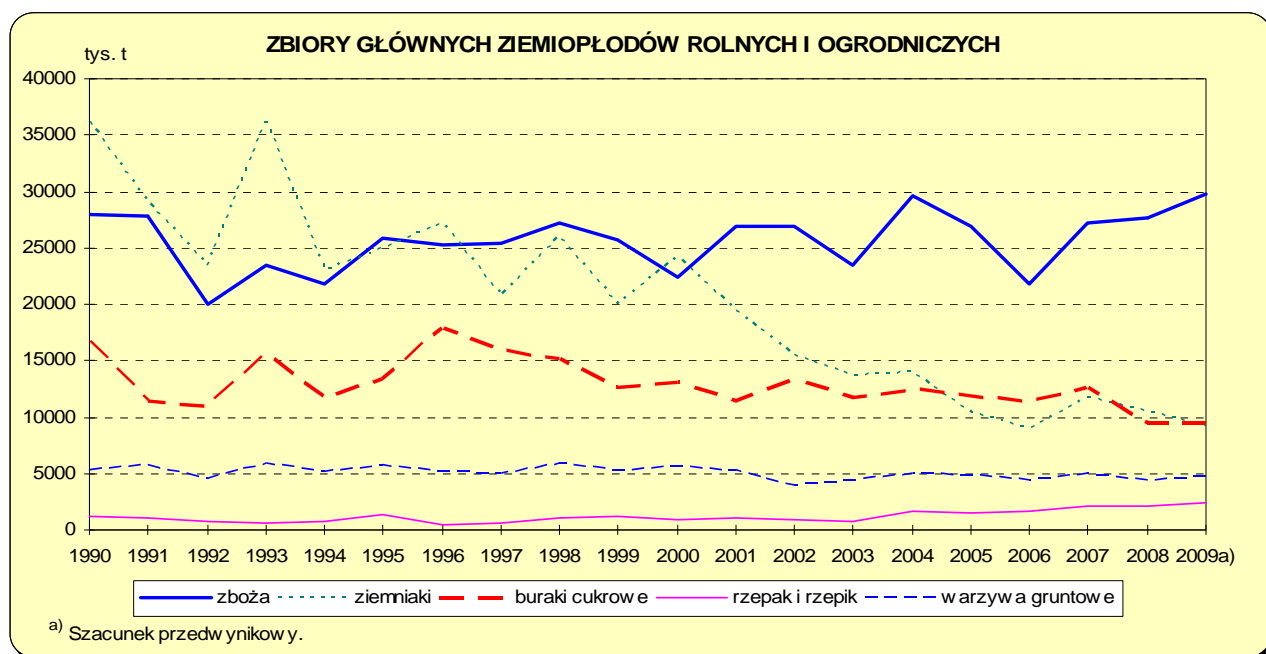
Według przedwynikowego szacunku przeprowadzonego na przełomie sierpnia i września, plony i zbiory głównych ziemiopłodów będą w br. kształtować się następująco:

Wyszczególnienie	Zbiory			Plony		
	w mln ton	2008=100	2001–2005 ^a =100	z 1 ha w dt	2008=100	2001–2005 ^a =100
Zboża ogółem	29,7	107,2	110,9	34,6	107,5	108,5
w tym zboża podstawowe						
z mieszkankami zbożowymi	27,9	108,3	112,4	33,9	108,0	109,7
pszenica	9,7	104,8	107,7	41,4	101,7	108,9
żyto	3,7	106,9	94,2	26,4	106,9	108,2
jęczmień	4,0	109,4	118,7	34,2	114,0	107,9
owies	1,4	112,5	105,5	27,0	117,9	109,3
pszenżyto	5,2	116,9	161,0	35,6	106,6	110,6
mieszanki zbożowe	3,9	105,8	98,4	29,0	114,2	105,5
Rzepak i rzepik	2,4	113,9	203,5	29,6	108,4	120,3
Ziemniaki	9,2	88,2	63,2	189	99,0	105,0
Buraki cukrowe	9,5	109,1	77,7	476	102,4	115,8
Warzywa gruntowe	4,7	107,2	102,1	.	.	.
Owoce z drzew	3,1	94,3	112,2	.	.	.
Owoce jagodowe	0,5	98,6	114,9	.	.	.

^a Przeciętne roczne.

Szacuje się, że zbiory zbóż ogółem były w tym roku rekordowe i wyniosły 29,7 mln t. Było to przede wszystkim wynikiem bardzo dobrego plonowania oraz korzystnych zmian w strukturze

zasiewów, tj. dalszego wzrostu powierzchni uprawy zbóż intensywnych, zwłaszcza pszenżyta i pszenicy. Wyższe od ubiegłorocznych będą również zbiory rzepaku i rzepiku (o 13,9%), buraków cukrowych (o 9,1%) oraz warzyw gruntowych (o 7,2%). Niższe będą natomiast zbiory ziemniaków (o 11,8%), owoców z drzew (o 5,7%) oraz owoców jagodowych (o 1,4%).

Według wyników czerwcowego reprezentacyjnego badania użytkowania gruntów i powierzchni zasiewów, w 2009 r. powierzchnia uprawy zbóż ogółem wyniosła 8,6 mln ha i była mniejsza od ubiegłorocznej o 0,2%. Zmniejszeniu uległa również powierzchnia uprawy ziemniaków do ok. 0,5 mln ha (o 11%). W stosunku do 2008 r. zwiększyła się natomiast powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku do 810 tys. ha (o 5,0%), buraków cukrowych – do blisko 200 tys. ha (o 6,6%) oraz warzyw gruntowych – do 206 tys. ha (o 4,2%).

Na rynku rolnym w sierpniu br. przeciętne ceny większości produktów rolnych obniżyły się w stosunku do poprzedniego miesiąca. W skali roku obserwowano spadek średnich cen podstawowych produktów roślinnych, natomiast średnie ceny produktów pochodzenia zwierzęcego, z wyjątkiem mleka, były wyższe od notowanych w sierpniu ub. roku.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII–VIII 2009		VIII 2009		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys. t	VIII 2008=100	VII 2009=100
Ziarno zbóż ^b	1584,0	104,9	1149,8	97,4	264,8
w tym:					
pszenica.....	957,9	101,4	717,6	95,5	298,6
żyto.....	190,5	98,0	152,6	100,8	403,0

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne.

^b Podstawowych z mieszkankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

Od początku nowego sezonu 2009/2010 **skupiono** o 4,9% więcej **zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) niż przed rokiem, przy czym skup pszenicy i żyta był w tym okresie zbliżony do ubiegłorocznego. Po żniwach, skup zbóż w sierpniu br. był znacznie większy (o 164,8%) niż przed miesiącem, ale nieco mniejszy (o 2,6%) niż przed rokiem.

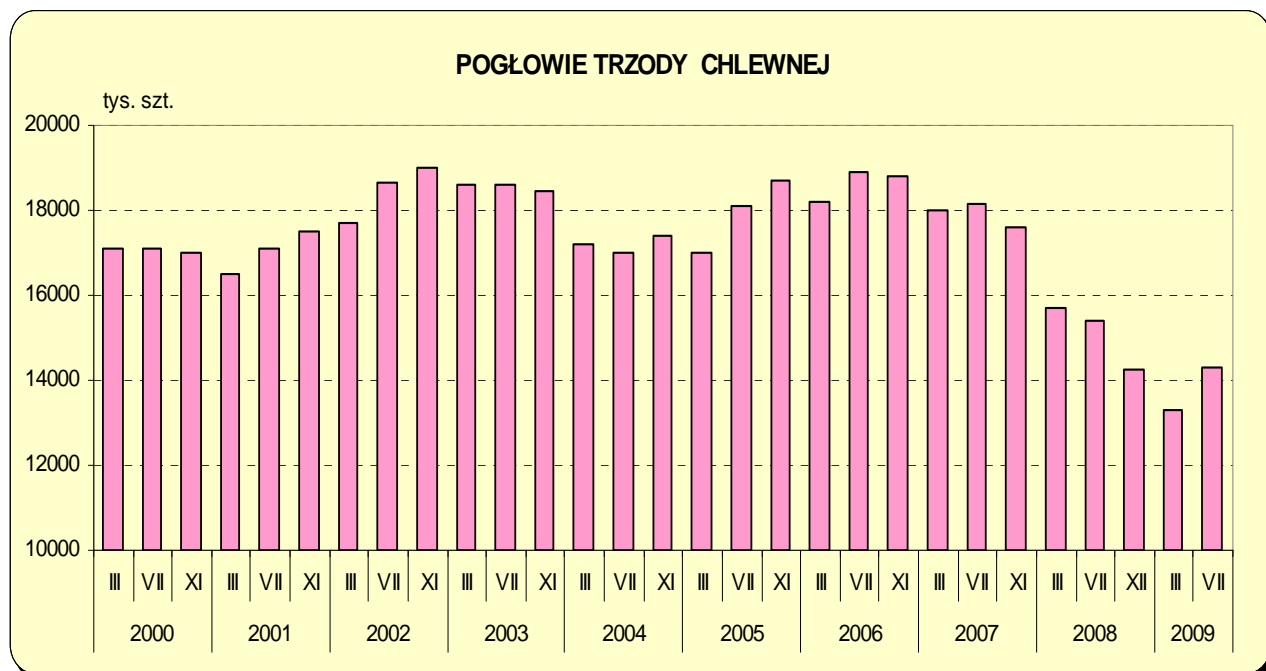
Skup^a podstawowych produktów zwierzęcych kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I–VIII 2009		VIII 2009		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys. t	VIII 2008=100	VII 2009=100
Żywiec rzeźny ^b	1698,0	93,4	154,2	94,7	94,7
w tym:					
wołowy (z cielęcym)	178,1	104,5	9,2	81,0	77,3
wieprzowy	813,3	84,6	66,8	87,3	98,0
drobiowy	700,5	103,1	77,9	104,5	94,7
Mleko.....	6111,2 ^c	104,6	796,2 ^c	102,1	98,1

^a W okresie lipiec–sierpień bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne.

^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej.

^c W milionach litrów.

W okresie styczeń–sierpień br. **skup żywca rzeźnego ogółem** (w wbc) był o 6,6% mniejszy niż w analogicznym okresie ub. roku. Wpłynął na to znaczny spadek skupu żywca wieprzowego (o 15,4%). Więcej niż przed rokiem skupiono natomiast żywca drobiowego i wołowego (odpowiednio o 3,1% i o 4,5%). W sierpniu br. łączny skup podstawowych gatunków żywca był o 5,3% mniejszy niż przed miesiącem i przed rokiem.

Ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

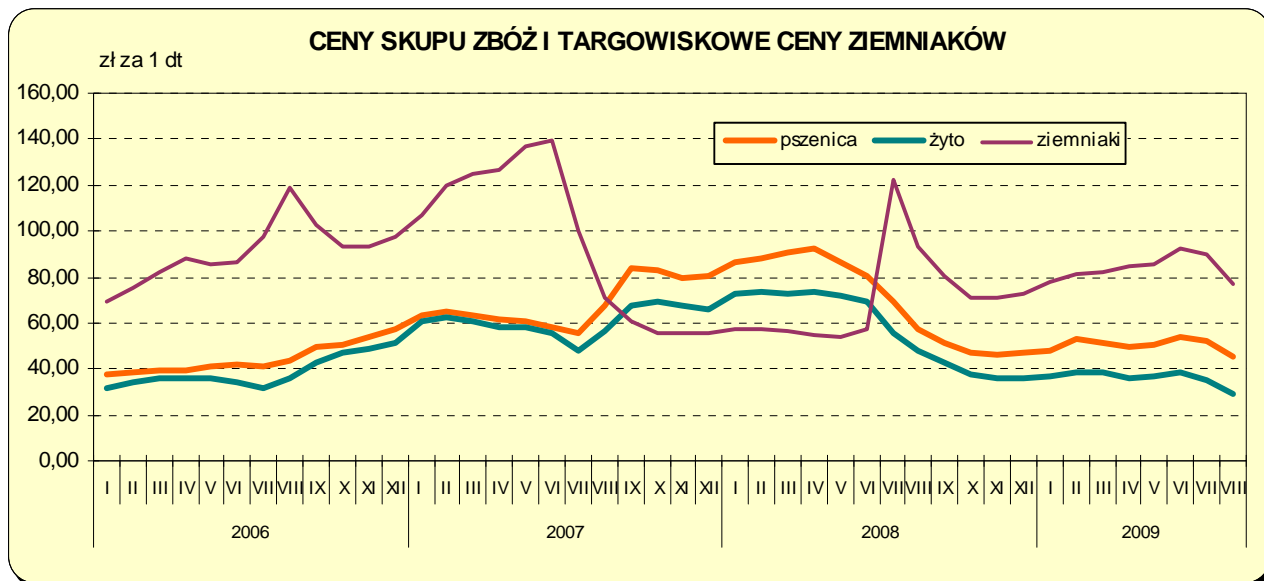
Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	VIII 2009			I–VIII 2009		VIII 2009			I–VIII 2009	
	zł	VIII 2008=100	VII 2009=100	zł	I–VIII 2008= =100	zł	VIII 2008= =100	VII 2009= =100	zł	I–VIII 2008= =100
Pszenica za 1 dt ^a	45,14	78,7	86,3	49,91	67,1	54,73	65,4	95,8	59,25	65,4
Żyto za 1 dt ^a	29,15	60,8	82,6	34,70	59,3	41,14	59,6	91,2	47,99	63,5
Ziemniaki ^b za 1 dt	37,39	94,8	79,9	47,87	112,4	76,64	81,9	85,2	83,73	120,9
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej										
w tym:										
bydło (bez cieląt) ^c	4,56	111,2	95,3	4,66	114,7	4,80	111,4	99,8	4,76	108,2
trzoda chlewna	4,92	109,1	96,9	4,80	123,7	4,77	108,7	99,8	4,60	117,9
drób	3,88	103,2	97,3	3,80	108,0	.	.	.	.	.
Prosię na chów za 1 szt	.	.	.	.	.	179,95	167,4	95,9	175,45	200,8
Mleko za 1 hl	85,58	90,2	99,8	86,72	80,2	x	x	x	x	x

^a W skupie bez ziarna siewnego.

^b Na targowiskach – jadalne.

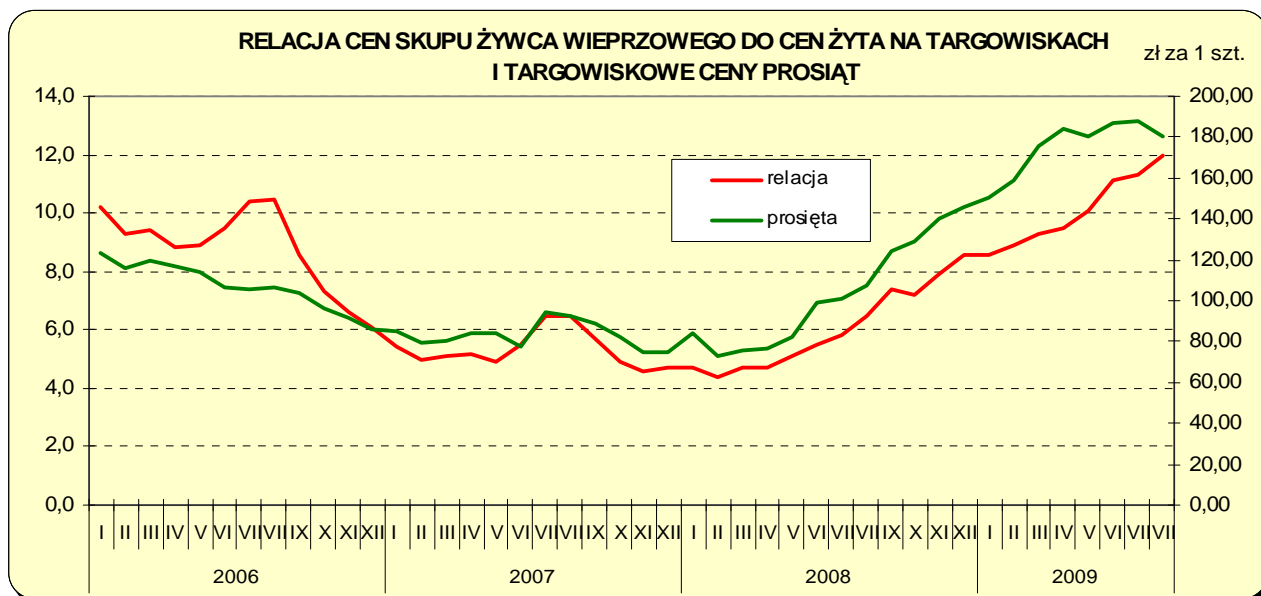
^c Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

Sezonowy spadek **cen** skupu **ziarna** występujący zwykle w okresie żniw, w sierpniu br. wyniósł dla pszenicy 13,7%, a dla żyta 17,4% (wobec 16,8% i 13,8% przed rokiem). W omawianym miesiącu średnie ceny skupu 1 dt pszenicy i żyta były dużo niższe (odpowiednio o 21,3% i o 39,2%) od notowanych w sierpniu ub. roku. W skali miesiąca spadek targowiskowych cen zbóż był mniejszy niż w skupie i nie przekraczał 9%, przy czym średnie ceny pszenicy i żyta kształtowały się znacznie poniżej poziomu notowanego przed rokiem (spadek stosownie o 34,6% i o 40,4%).

W sierpniu br., przy skupie **ziemniaków** (43,7 tys. t) większym o 57,0% niż w lipcu br. i mniejszym o 10,9% niż w sierpniu ub. roku, średnia cena ziemniaków obniżyła się w skali miesiąca (o 20,1%) i roku (o 5,2%). Na targowiskach za ziemniaki jadalne płacono mniej o 14,8% niż przed miesiącem i o 18,1% niż przed rokiem.

Znaczący spadek krajowej podaży **żywca wieprzowego**, wynikający ze spadku pogłowia, wpływa na utrzymywanie się jego cen na wysokim poziomie. W sierpniu br. przeciętne ceny żywca wieprzowego w skupie i na targowiskach były o ok. 9% wyższe niż przed rokiem, pomimo spadku w stosunku do poprzedniego miesiąca. Od początku br. czynniki warunkujące opłacalność tuczu trzody chlewnej kształtowały się korzystnie dla producentów. W sierpniu br. relacja cen skupu trzody do cen żyta na targowiskach wyniosła 12,0 wobec 11,3 przed miesiącem i 6,5 przed rokiem. W obrocie targowiskowym ceny prosiąt utrzymują się na wysokim poziomie (ok. 180 zł/szt.), przy czym w omawianym miesiącu obniżyły się w stosunku do lipca br. o 4,1%, ale były o 67,4% wyższe niż przed rokiem.

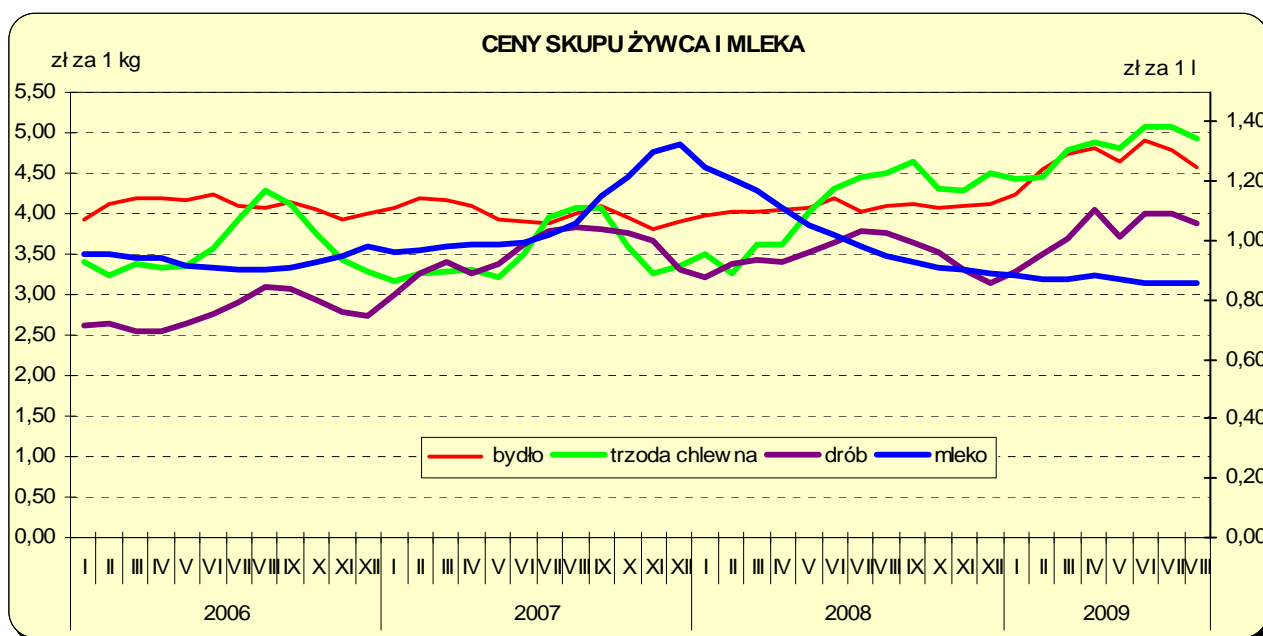
Pogłowie trzody chlewnej wg stanu w końcu lipca br. kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	W tys. szt.	Rok poprzedni=100
O g ó ł e m.....	14278,6	92,6
Prosięta do 20 kg	4457,0	94,7
Warchlaki od 20 kg do 50 kg	3833,7	91,0
Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej:		
na ubój	4577,9	89,7
na chów	1410,0	100,7
w tym lochy	1373,8	100,5
w tym prośne.....	866,9	101,5

W 2009 r., przy stopniowej poprawie opłacalności tuczu trzody chlewnej, obserwowano spowolnienie tempa spadku pogłowia tego gatunku. Według wyników reprezentacyjnego badania przeprowadzonego w końcu lipca br. pogłowie trzody chlewnej zmniejszyło się w skali roku o 7,4% (wobec odpowiednio spadku o 15,3% w końcu marca br., 19,2% w końcu listopada ub. roku i 14,9% w końcu lipca ub. roku). W ogólnym stadzie trzody, liczącym w przeprowadzonym ostatnio badaniu 14278,6 tys. szt., pogłowie loch, którego wielkość świadczy o nastawieniach produkcyjnych w chowie trzody i jednocześnie określa aktualne możliwości reprodukcyjne stada, wynosiło 1373,8 tys. szt. i było o 0,5% większe niż przed rokiem, w tym pogłowie loch prośnych wzrosło o 1,5%. Stan pogłowia grup decydujących o wielkości produkcji, a więc tuczników i warchlaków był nadal znacznie mniejszy (odpowiednio o 10,3% i o 9,0%) niż w lipcu ub. roku.

W okresie styczeń–sierpień br. skup **żywca drobiowego** kształtował się na wysokim poziomie, o 3,1% większym niż przed rokiem. W sierpniu br., w stosunku do poprzedniego miesiąca, pomimo spadku krajowej podaży, cena żywca drobiowego ponownie obniżyła się (o 2,7%), jednak nadal była wyższa niż przed rokiem (o 3,2%).

W sierpniu br., przy zmniejszonych dostawach **żywca wołowego** (łącznie z cielęcym) do skupu (o 22,7% w stosunku do poprzedniego miesiąca i o 19,0% - do sierpnia ub. roku), średnie ceny skupu żywca wołowego (4,56 zł/kg) i młodego bydła rzeźnego (4,98 zł/kg) obniżyły się odpowiednio o 4,7% i o 4,1% w ujęciu miesięcznym, ale były wyższe stosownie o 11,2% i o 10,2% niż w sierpniu ub. roku. W obrocie targowiskowym odnotowano niewielkie zmiany cen w skali miesiąca, przy czym średnie ceny żywca wołowego (4,80 zł/kg) i młodego bydła rzeźnego (5,32 zł/kg) były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 11,4% i o 13,4%.

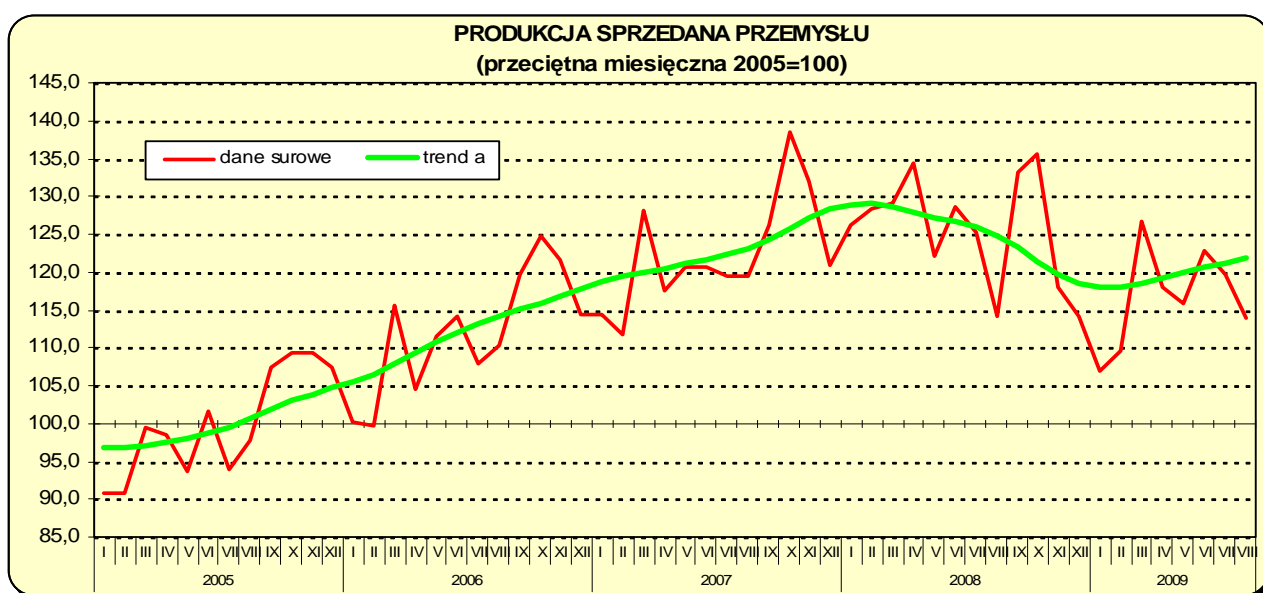

W okresie styczeń–sierpień br., przy skupie **mleka** o 4,6% większym niż przed rokiem, cena surowca ustabilizowała się na poziomie 86-88 zł/hl. W sierpniu br. cena mleka obniżyła się o 0,2% w stosunku do poprzedniego miesiąca i była o 9,8% niższa niż przed rokiem.

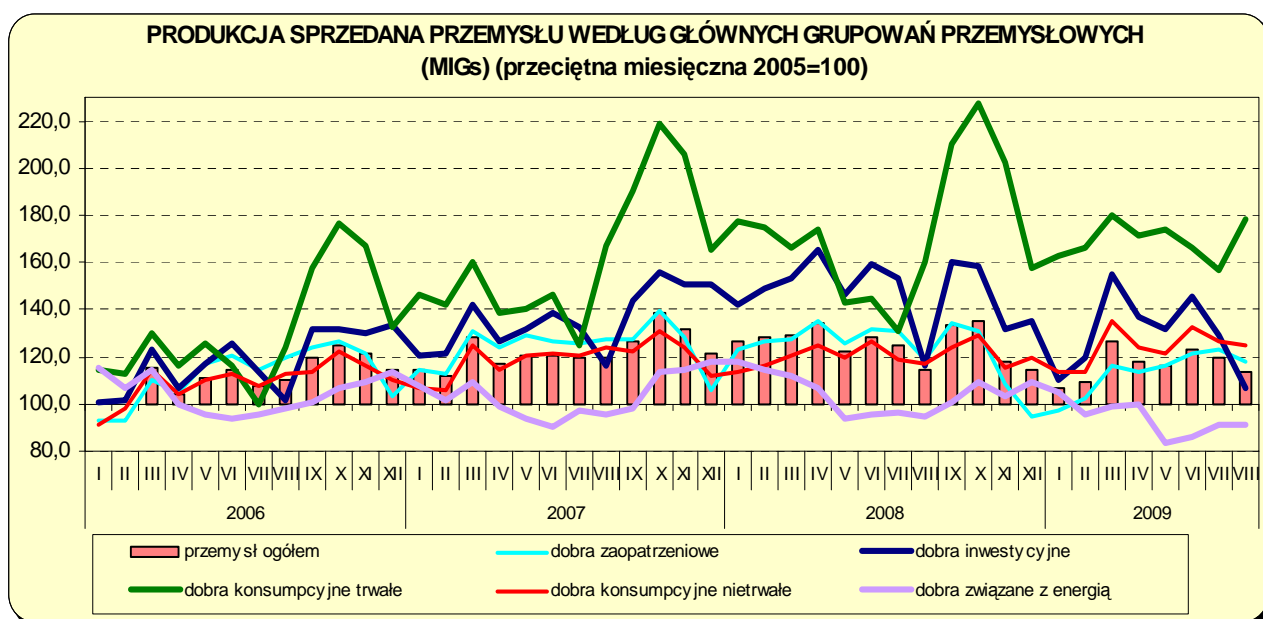
Przemysł

W sierpniu br. produkcja sprzedana przemysłu ukształtowała się na poziomie nieco niższym niż przed rokiem, czemu towarzyszyło dalsze spowolnienie tempa wzrostu cen producentów oraz spadek zatrudnienia w przemyśle. Według wrześniowego badania koniunktury, po raz pierwszy od października 2008 r., pozytywne są oceny koniunktury formułowane przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w przetwórstwie przemysłowym.

Produkcja sprzedana przemysłu w sierpniu br. w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób obniżyła się w ujęciu rocznym o 0,2% (wobec spadku po 4,4% w analogicznym miesiącu ub. roku oraz w lipcu br.). Sprzedaż obniżyła się w górnictwie i wydobywaniu – o 13,3% oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 2,0%. Po raz pierwszy od września ub. roku notowano wzrost w przetwórstwie przemysłowym w skali roku – o 0,6%. Po sześciu miesiącach spadku zwiększyła się również produkcja w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 1,1%. **Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym** spadek produkcji sprzedanej przemysłu wyniósł w skali roku 3,1% (wobec odpowiednio 5,0% w poprzednim miesiącu), natomiast w stosunku do lipca br. produkcja zwiększyła się o 0,5%.

a Do przeprowadzenia dekompozycji szeregu miesięcznych indeksów produkcji sprzedanej przemysłu ogółem (przeciętna miesięczna 2005=100) i wyodrębnienia długookresowej tendencji rozwojowej (trend) wykorzystuje się pakiet STATISTICA (stosując metodę miesięcznej korekcji sezonowej X-11 z uwzględnieniem wpływu efektu kalendarza).

W okresie styczeń–sierpień br. produkcja sprzedana przemysłu ukształtowała się na poziomie o 6,5% niższym niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost odpowiednio o 5,7%). Spośród **głównych grupowań przemysłowych**³ obniżyła się sprzedaż w przedsiębiorstwach produkujących głównie dobra inwestycyjne (o 11,9%), zaopatrzeniowe (o 10,4%) oraz związane z energią (o 10,1%). Zwiększyła się natomiast produkcja sprzedana dóbr konsumpcyjnych trwałych (o 7,5%) oraz konsumpcyjnych nietrwałych (o 3,8%).

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, w okresie styczeń–sierpień br. była o 1,6% niższa niż przed rokiem, przy spadku przeciętnego zatrudnienia o 5,0% i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto – o 4,6%.

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2008		2009	
	VIII	I–VIII	VIII	I–VIII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			
Przemysł	95,6	105,7	99,8	93,5
górnictwo i wydobywanie	96,9	104,4	86,7	84,7
przetwórstwo przemysłowe	95,1	105,7	100,6	93,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	97,6	105,9	98,0	92,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	107,1	106,2	101,1	99,0
Z przemysłu ogółem – działy:				
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego	95,2	103,8	86,7	79,8
produkcja artykułów spożywczych	92,8	102,4	105,2	102,6
produkcja napojów	99,5	103,3	116,1	108,0
produkcja odzieży	86,6	96,5	91,0	87,3
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	92,6	98,0	111,1	96,2
produkcja papieru i wyrobów z papieru	85,2	95,9	111,2	101,3
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	99,9	106,0	98,2	89,7
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	87,7	96,9	95,7	91,8
produkcja wyrobów farmaceutycznych	124,0	112,3	105,3	112,5
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	97,9	107,1	104,3	95,5
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	97,1	102,2	100,0	90,2
produkcja metali	97,0	105,8	77,6	66,0
produkcja wyrobów z metali	93,9	107,8	99,9	93,7
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	86,3	102,8	128,9	113,3
produkcja urządzeń elektrycznych	107,3	118,5	108,4	106,5
produkcja maszyn i urządzeń	98,6	110,9	86,4	91,9
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	92,4	116,1	97,3	80,2
produkcja pozostałego sprzętu transportowego	146,9	109,6	70,9	104,4
produkcja mebli	91,2	100,7	99,2	95,8

³ Grupowania przedsiębiorstw na wytwarzające głównie dobra inwestycyjne, konsumpcyjne nietrwale i trwałe, zaopatrzeniowe oraz związane z energią (ang. MIGs – Main Industrial Groupings) dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 656/2007 z dnia 14 czerwca 2007 r. zmieniającym Rozporządzenie (WE) nr 586/2001 w sprawie wykorzystania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1165/98 dotyczącego krótkookresowej statystyki w zakresie definicji Głównych Grupowań Przemysłowych.

W sierpniu br. zmniejszyła się produkcja w 19 działach (z 34) przemysłu. Spośród działów o znaczącym udziale w sprzedaży nadal głęboki spadek w ujęciu rocznym notowano m.in. w:

- produkcji metali – o 22,4% (m.in. w produkcji surówki, żelazostopów, żeliwa i stali oraz wyrobów hutniczych – o 29,3%),
- produkcji maszyn i urządzeń – o 13,6% (m.in. w produkcji pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia – o 19,2%),
- wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego – o 13,3% (m.in. w wydobywaniu węgla kamiennego – o 15,0%).

Wolniejszy niż w poprzednich miesiącach spadek obserwowano m.in. w produkcji:

- pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – 2,7% (m.in. w produkcji nadwozi do pojazdów silnikowych; produkcji przyczep i naczep – 40,6% oraz produkcji części i akcesoriów do pojazdów silnikowych – 1,0%),
- koksu i produktów rafinacji ropy naftowej – 1,8% (wytwarzaniu i przetwarzaniu koksu – 31,2%),
- mebli – 0,8%.

Zwiększyła się natomiast produkcja sprzedana artykułów spożywczych – o 5,2%, której udział w produkcji sprzedanej przemysłu wyniósł blisko 17% (przed rokiem spadek sprzedaży o 7,2%). Znaczący wzrost notowano w zakresie m.in. wytwarzania produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych – o 17,2%, produkcji gotowych paszy i karmy dla zwierząt – o 13,5%, wyrobów piekarskich i mącznych – o 11,1% oraz wytwarzania wyrobów mleczarskich – o 8,0%. W przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz produkcji wyrobów z mięsa (stanowiącym ok. 32% produkcji artykułów spożywczych) notowano zwiększenie o 4,6%. Obniżeniu uległa produkcja pozostałych artykułów spożywczych – o 2,5%.

Utrzymał się wysoki wzrost w produkcji sprzedanej m.in. komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych i w sierpniu br. wyniósł 28,9% (m.in. elektronicznych elementów i obwodów drukowanych – o 56,4%, elektronicznego sprzętu powszechnego użytku – o 24,5%), napojów – 16,1% oraz papieru i wyrobów z papieru – o 11,2% (m.in. masy włóknistej, papieru i tektury – o 17,8%). Zwiększyła się również produkcja urządzeń elektrycznych – o 8,4% (m.in. sprzętu gospodarstwa domowego – o 16,9%) oraz wyrobów farmaceutycznych – o 5,3% (m.in. leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych – o 7,1%).

Z obserwowanych w sierpniu br. 241 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 129 była niższa niż przed rokiem, w tym węgla kamiennego i brunatnego, siarki, cukru, koksu, nawozów azotowych i fosforowych, stali surowej, wyrobów walcowanych na gorąco, rur stalowych, aparatów telefonicznych, odkurzaczy, kuchni gazowych z piekarnikiem, ciągników

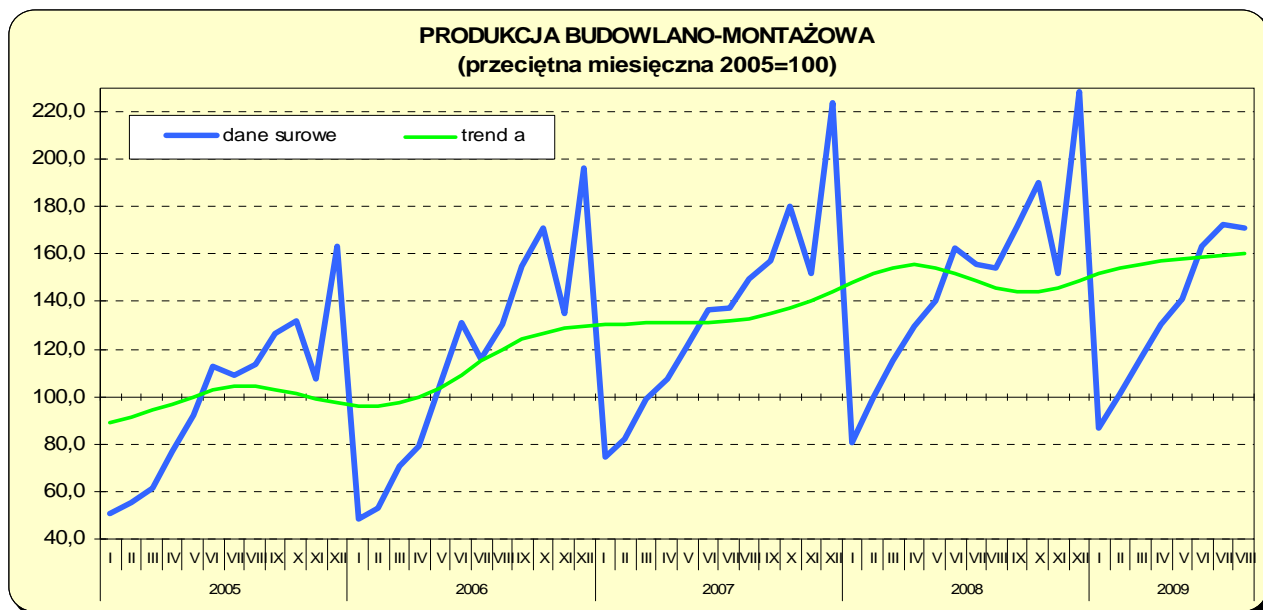
rolniczych, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep oraz rowerów. Wyższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 112 wyrobów i grup wyrobów, w tym gazu ziemnego, mleka, wódki czystej, obuwia, tarcicy liściastej, benzyny silnikowej, olejów opałowych, opon do pojazdów samochodowych oraz maszyn i urządzeń rolniczych, odbiorników telewizyjnych, akumulatorów kwasowo-ołowiowych, maszyn pralniczych automatycznych oraz wagonów kolejowych towarowych.

W przetwórstwie przemysłowym **wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury** we wrześniu br. kształtuje się na poziomie dodatnim, wobec ujemnego w poprzednich dziesięciu miesiącach. Pozytywne pozostają prognozy produkcji sprzedanej. Podobnie jak w sierpniu br. przedsiębiorstwa przewidują rozszerzenie portfela zamówień. Pesymistyczne, ale nieco lepsze niż przed miesiącem są przewidywania dotyczące zdolności do regulowania zobowiązań finansowych. Nadal negatywne są prognozy zatrudnienia. Ceny wyrobów przemysłowych mogą nieznacznie wzrosnąć.

W opinii przedsiębiorców zmniejsza się nieznacznie nadmierny stan zapasów wyrobów gotowych w przetwórstwie przemysłowym. Sygnalizują to m.in. producenci: wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, urządzeń elektrycznych oraz wyrobów farmaceutycznych. Zwiększanie się nadmiernych zapasów zgłaszane jest w takich działach jak: produkcja metali, maszyn i urządzeń, odzieży oraz pozostałego sprzętu transportowego. Podobnie jak przed miesiącem oceniany jest nadmierny poziom zapasów m.in. w produkcji: chemikaliów i wyrobów chemicznych, wyrobów tekstylnych, skór i wyrobów skórzanych, papieru i wyrobów z papieru oraz wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.

Budownictwo

Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w sierpniu br. na terenie kraju przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób była o 11,0% większa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 10,7% w lipcu br. i o 2,9% w sierpniu ub. roku). Znaczną dynamikę produkcji odnotowano w jednostkach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej, natomiast w pozostałych działach, po wzroście przed miesiącem, ponownie nastąpił spadek produkcji w skali roku. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym w sierpniu br. produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w ujęciu rocznym o 9,8% i obniżyła się o 0,7% w stosunku do lipca br.

a Do przeprowadzenia dekompozycji szeregu miesięcznych indeksów produkcji sprzedanej budownictwa ogółem (przeciętna miesięczna 2005=100) i wyodrębnienia długookresowej tendencji rozwojowej (trend) wykorzystuje się pakiet STATISTICA (stosując metodę miesięcznej korekcji sezonowej X-11 z uwzględnieniem wpływu efektu kalendarza).

W okresie styczeń–sierpień br. produkcja budowlano-montażowa była wyższa niż przed rokiem o 3,9%. Większa niż przed rokiem była sprzedaż robót o charakterze remontowym (o 11,9%) oraz inwestycyjnym (o 0,7%). Znaczący wzrost sprzedaży odnotowano w jednostkach zajmujących się głównie budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz niewielki – w podmiotach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne, natomiast spadek – w przedsiębiorstwach zajmujących się budową budynków.

W okresie styczeń–sierpień br. przeciętne miesięczne zatrudnienie w budownictwie było o 5,6% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku, przy wzroście przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto o 4,3%.

Dynamika (w cenach stałych) produkcji budowlano-montażowej w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2008		2009	
	VIII	I–VIII	VIII	I–VIII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			
O g ół e m.....	102,9	114,0	111,0	103,9
budowa budynków	102,4	112,3	95,4	97,5
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej.....	103,2	116,1	141,4	117,3
roboty budowlane specjalistyczne.....	103,7	115,1	98,8	100,3

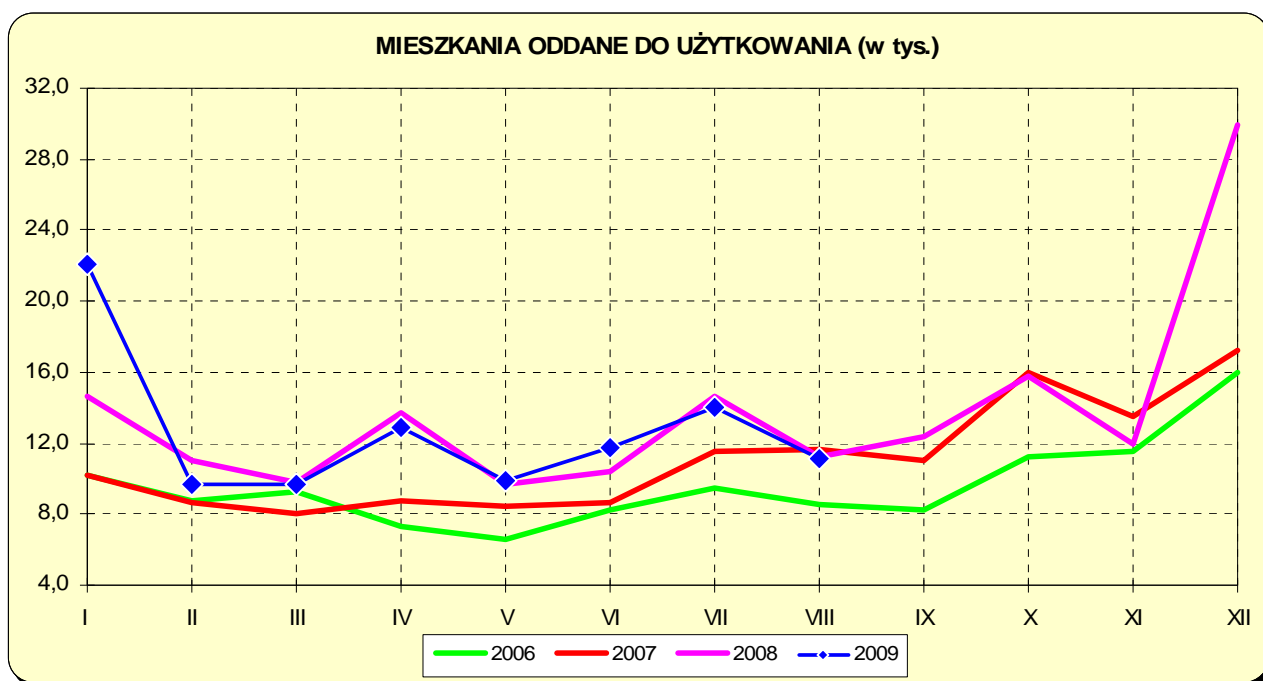
We wrześniu br. **wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury** w budownictwie jest nadal ujemny, zbliżony do notowanego w sierpniu br. Przedsiębiorcy przewidują większe niż przed miesiącem ograniczanie portfela zamówień na rynku krajowym. Prognozy dotyczące produkcji budowlano-montażowej oraz sytuacji finansowej badanych podmiotów pozostają negatywne.

Podobne do tych sprzed miesiąca są przewidywania dotyczące dalszego spadku cen realizacji robót budowlano-montażowych. Planowane ograniczenie zatrudnienia może być nieco większe od prognozowanego w sierpniu br.

Najbardziej uciążliwymi barierami w prowadzeniu działalności budowlano-montażowej pozostają konkurencja ze strony innych firm, koszty zatrudnienia, a także niedostateczny popyt, który jest dużo bardziej odczuwalny niż przed rokiem. Znacznie zmniejszyła się w skali roku dotkliwość barier związanych z niedoborem wykwalifikowanych pracowników oraz kosztami materiałów.

Budownictwo mieszkaniowe

Według wstępnych danych⁴, w sierpniu br. **oddano do użytkowania** 11076 mieszkań, tj. o 1,0% mniej niż przed rokiem. Niższą niż w sierpniu ub. roku liczbę mieszkań przekazano w budownictwie indywidualnym – 5248 (spadek o 2,9%), spółdzielczym – 490 (wobec 561 przed rokiem), komunalnym – 196 (wobec 351) oraz zakładowym – 47 (wobec 53). W budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem zrealizowano 4837 mieszkań (wzrost o 3,0%), a społecznym czynszowym – 258 (przed rokiem – 117).

⁴ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

W okresie styczeń–sierpień br. oddano do użytkowania 101256 mieszkań, tj. o 6,5% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, komunalnym oraz zakładowym, a spadek – w pozostałych formach budownictwa.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania kształtowała się następująco:

Formy budownictwa mieszkaniowego	I–VIII 2008			I–VIII 2009		
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100
Ogółem	95097	100,0	125,3	101256	100,0	106,5
indywidualne	45588	47,9	107,0	44880	44,3	98,4
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	40295	42,4	166,1	48094	47,5	119,4
spółdzielcze	5283	5,6	117,0	4279	4,2	81,0
społeczne czynszowe	2049	2,1	71,9	1874	1,9	91,5
komunalne	1625	1,7	111,7	1741	1,7	107,1
zakładowe	257	0,3	116,8	388	0,4	151,0

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–sierpień br. wyniosła 99,6 m² i była o 3,1 m² mniejsza niż w analogicznym okresie ub. roku. Spadek przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania odnotowano we wszystkich formach budownictwa, z wyjątkiem indywidualnego.

W sierpniu br. utrzymał się obserwowany od roku spadek liczby mieszkań, na których budowę **wydano pozwolenia** (o 28,1% w ujęciu rocznym, do 14,9 tys.). Od października ub. roku obniża się również liczba mieszkań **rozpoczętych** (w sierpniu br. notowano spadek w skali roku o 5,8%, do 13,8 tys. mieszkań). Znaczny spadek liczby pozwoleń oraz rozpoczętych budów dotyczył m.in. budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem.

W okresie styczeń–sierpień br. wydano pozwolenia na budowę 122,0 tys. mieszkań, tj. o 23,6% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Liczba mieszkań rozpoczętych wyniosła 94,5 tys. i była o 25,4% mniejsza niż przed rokiem.

Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia i których budowę rozpoczęto, kształtowała się następująco:

Formy budownictwa mieszkaniowego	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia		Mieszkania, których budowę rozpoczęto	
	I–VIII 2009			
	w liczbach bezwzględnych	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w liczbach bezwzględnych	analogiczny okres roku poprzedniego=100
Ogółem	121987	76,4	94511	74,6
indywidualne.....	70805	90,3	64868	91,2
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	43722	61,8	24415	50,9
spółdzielcze.....	3025	72,4	2937	74,5
społeczne czynszowe	1665	58,5	586	28,3
komunalne.....	2312	73,2	1638	114,6
zakładowe	458	135,1	67	30,2

Szacuje się, że w końcu sierpnia br. **w budowie** było 680,7 tys. mieszkań, tj. o 4,1% mniej niż przed rokiem.

Rynek wewnętrzny

W sierpniu br., w drugim z kolei miesiącu odnotowano wzrost w skali roku **sprzedaży detalicznej** (w cenach stałych) zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) – o 3,1% (wobec wzrostu o 3,6% w lipcu br. i o 4,4% w sierpniu ub. roku).

Wzrost sprzedaży odnotowano w większości grup, w tym m.in. żywności, napojów i wyrobów tytoniowych – o 5,3%. Wysoka dynamika utrzymała się w grupach: włókno, odzież, obuwie oraz pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (wzrost odpowiednio o 23,7% i 21,3%). Spadek sprzedaży obserwowano nadal w jednostkach handlujących: paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi (o 4,6%) oraz pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami (o 2,9%), jednak był on wolniejszy niż w poprzednich miesiącach.

Dynamika sprzedaży detalicznej (w cenach stałych) zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2008		2009	
	VIII	I–VIII	VIII	I–VIII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			
O g ó ł e m ^a	104,4	112,2	103,1	101,9
w tym:				
pojazdy samochodowe, motocykle, części	86,1	113,9	97,1	90,2
paliwa stałe, ciekłe i gazowe	105,9	110,7	95,4	91,2
żywność, napoje i wyroby tytoniowe	96,3	102,9	105,3	105,8
pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	127,6	129,7	121,3	121,6
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,8	119,3	113,2	114,3
włókno, odzież, obuwie	136,1	136,1	123,7	123,5
meble, rtv, agd	117,3	118,4	95,0	103,1
prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	124,0	127,6	105,7	106,8
pozostałe	96,9	106,5	100,5	98,9

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej (w cenach stałych) ogółem.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w sierpniu br. była niższa niż przed rokiem o 5,4%, a w przedsiębiorstwach hurtowych – mniejsza o 6,1%.

We wrześniu br. **ogólny klimat koniunktury** w handlu detalicznym oceniany jest pozytywnie, jednak mniej optymistycznie niż przed miesiącem. Nadal pozytywna, choć bardziej ostrożna od formułowanej w sierpniu br. jest ocena bieżącej sytuacji gospodarczej. Pesymistycznie bieżącą oraz przyszłą sprzedaż oceniają jednostki małe i średnie (o liczbie pracujących do 249 osób). Wciąż negatywnie postrzegana jest także bieżąca i przyszła sytuacja finansowa przedsiębiorstw, a opinie w tym zakresie są bardziej pesymistyczne od zgłaszanych w sierpniu br.

Spośród barier ograniczających działalność ankietowanych firm nie obserwuje się znacznych zmian w ujęciu miesięcznym. W skali roku zwiększyła się dotkliwość m.in. niedostatecznego popytu, trudności w rozrachunkach z kontrahentami oraz trudności z uzyskaniem kredytów bankowych i ich obsługą.

Transport

W sierpniu br. **sprzedaż usług**⁵ w jednostkach transportu ogółem (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w cenach stałych była o 5,6% mniejsza niż przed rokiem (przed miesiącem notowano spadek o 6,4%, a przed rokiem wzrost o 5,1%). Spośród grup o znaczącym udziale w transporcie ogółem, największy spadek sprzedaży usług obserwowano w transporcie kolejowym (o 23,2%), transporcie lotniczym (o 23,0%) oraz magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 11,7%). Wzrost odnotowano natomiast w transporcie samochodowym (o 10,0%) oraz rurociągowym (o 3,3%). Po ośmiu miesiącach br. sprzedaż usług w jednostkach transportu ogółem była o 5,7% niższa niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost o 9,3%).

Przewozy ładunków ogółem (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w sierpniu br. wyniosły 35,8 mln ton, tj. o 0,3% więcej niż przed rokiem. Wzrost przewozów obserwowano w transporcie samochodowym, natomiast spadek m.in. w transporcie kolejowym, rurociągowym oraz morskim. Od początku roku przewieziono 265,5 mln ton ładunków (o 9,2% mniej niż w okresie styczeń–sierpień ub. roku).

Transportem kolejowym przewieziono w sierpniu br. 20,8 mln ton ładunków, tj. o 1,3% mniej niż przed rokiem. Spadek przewozów nastąpił we wszystkich grupach ładunków. W okresie

⁵ Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, bagażu, poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu, a także wpływy z działalności biur podróży, pilotów wycieczek, przewodników turystycznych.

ośmiu miesięcy br. przewozy ładunków były mniejsze niż w analogicznym okresie ub. roku o 15,3% i wyniosły 149,2 mln ton.

Transportem samochodowym zarobkowym w sierpniu br. przewieziono 9,6 mln ton ładunków (o 7,6% więcej niż przed rokiem), a w okresie styczeń-sierpień br. – 73,3 mln ton (odpowiednio o 0,9% więcej).

Transportem rurociągowym przetłoczono w sierpniu br. 4,1 mln ton ropy i produktów naftowych (spadek o 2,2% w ujęciu rocznym), a w okresie ośmiu miesięcy br. – 34,1 mln ton (o 1,8% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku).

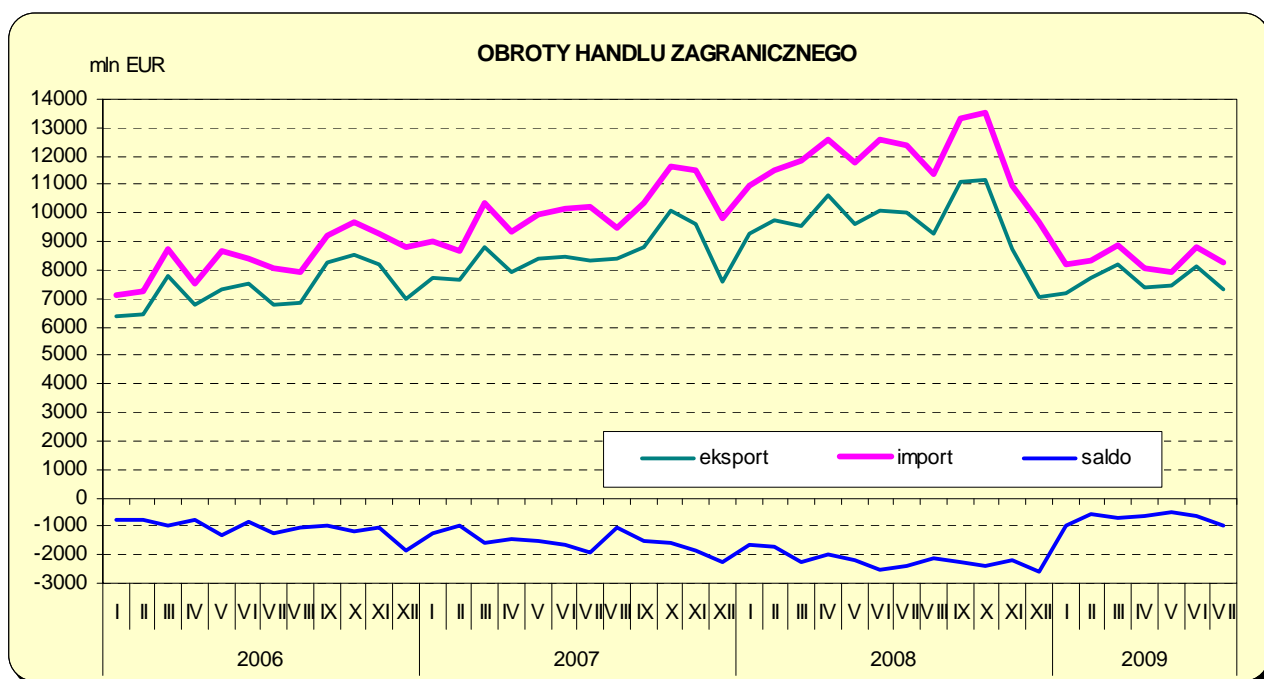
Przewozy ładunków **transportem morskim** w sierpniu br. wyniosły 0,7 mln ton (o 13,8% mniej niż przed rokiem). Od początku roku żeglugą morską przewieziono 5,4 mln ton ładunków (o 22,7% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku).

W portach morskich w sierpniu br. przeładowano 3,7 mln ton ładunków (spadek o 25,1% w ujęciu rocznym). Zmniejszeniu uległa masa we wszystkich grupach, z tego masowych suchych – o 32,3%, pozostałych ładunków drobnicowych – o 25,4%, masowych ciekłych – o 22,6%, kontenerów – o 13,5%, a także ładunków tocznych – o 10,2%. W okresie styczeń-sierpień br. przeładowano w portach 28,4 mln ton ładunków, tj. o 14,7% mniej niż przed rokiem. Zmniejszyły się przeładunki we wszystkich grupach, przy czym spośród ładunków masowych suchych odnotowano wzrost m.in. w przeładunku węgla i koksu (o 19,7%). Spadek przeładunków odnotowano w portach: Police – o 75,1%, Świnoujście – o 26,4%, Szczecin – o 25,2% oraz Gdynia – o 16,5%, natomiast wzrost – w porcie Gdańsk (o 6,0%).

We wrześniu br. wskaźnik **ogólnego klimatu koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest oceniany pesymistycznie, podobnie jak w poprzednim miesiącu. Utrzymują się negatywne prognozy popytu, sprzedaży oraz sytuacji finansowej przedsiębiorstw. W najbliższych miesiącach przewiduje się obniżenie cen usług transportowych. Skala planowanych zwolnień pracowników może być nieco większa niż prognozowano w sierpniu br.

Handel zagraniczny

W okresie styczeń–lipiec br. obroty handlu zagranicznego były niższe niż przed rokiem, a głębszy spadek importu niż eksportu wpłynął na poprawę ujemnego salda ogółem. Od początku roku systematycznie poprawiało się dodatnie saldo wymiany z krajami rozwiniętymi (w tym z krajami UE). Przy niewielkim wzroście obrotów (wyrażonych w złotych) z krajami rozwijającymi się, znacznie obniżyła się wymiana z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. W imporcie ogółem zmniejszył się udział importu towarów przeznaczonych na cele inwestycyjne i na zużycie pośrednie, a wzrósł – towarów konsumpcyjnych. W rezultacie wzrostu wartości obrotów artykułami rolno-spożywczymi, wysokiego zwłaszcza po stronie eksportu, dodatnie saldo wymiany tymi produktami było prawie dwukrotnie wyższe niż przed rokiem.

Eksport liczony w złotych w **cenach bieżących** był mniejszy niż w okresie styczeń–lipiec ub. roku o 2,3% i wyniósł 235870,4 mln zł, a import obniżył się o 11,9% – do 257975,4 mln zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 22105,0 mln zł (przed rokiem minus 51203,8 mln zł). Obroty liczone w euro zmniejszyły się po stronie eksportu o 22,5% do 53405,8 mln EUR, a po stronie importu – o 30,1% do 58450,4 mln EUR. Ujemne saldo wyniosło 5044,6 mln EUR (w ub. roku minus 14637,4 mln EUR). Eksport i import w dolarach USA były niższe niż przed rokiem – odpowiednio o 32,3% i 38,8%. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 6774,6 mln USD wobec minus 22364,7 mln USD w okresie styczeń–lipiec ub. roku.

Eksport w cenach stałych w I półroczu br. był niższy niż przed rokiem o 16,5%, a import – o 21,9%. W obrotach z krajami UE wolumen eksportu zmniejszył się o 15,0%, z krajami Europy Środkowo-Wschodniej – o 38,8%, a z krajami rozwijającymi się – o 5,2%. Wolumen towarów sprowadzanych z krajów UE obniżył się o 24,9%, sprowadzanych z krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 14,9%, a z krajów rozwijających się – o 16,8%.

Ceny transakcyjne (liczone w złotych) towarów eksportowanych i towarów importowanych w I półroczu br. były wyższe niż przed rokiem. **Wskaźnik terms of trade** ogółem kształtował się na korzystnym poziomie 103,9 wobec 99,5 w I półroczu ub. roku, na co wpływały m.in. relacje cen w wymianie z krajami Europy Środkowo-Wschodniej.

Znaczna poprawa uwarunkowań cenowych w obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej w porównaniu z okresem I półrocza ub. roku spowodowana była m.in. obniżeniem cen importowanych paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych (głównie z Rosji) – o 30,7% i wzrostem cen eksportowanych maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego – o 17,8% oraz towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca – o 19,6%. W rezultacie, wskaźnik terms of trade ukształtował się na poziomie 135,8 wobec 78,4 przed rokiem.

W wymianie towarowej z krajami UE wskaźnik terms of trade wyniósł 102,7 wobec 100,0 w I półroczu ub. roku. Poprawa relacji cenowych była efektem większego wzrostu cen towarów eksportowanych (o 16,2%) niż importowanych (o 13,2%). W eksporcie zwiększyły się ceny m.in. maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego (o 19,9%), różnych wyrobów przemysłowych (o 23,3%), towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca (o 12,6%), a w imporcie – m.in. maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego (o 17,4%), chemikaliów i produktów pokrewnych (o 8,6%). Jednocześnie spadły ceny importowanych paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych (o 18,4%).

W obrotach z krajami rozwijającymi się odnotowano pogorszenie wskaźnika terms of trade z 109,1 w I półroczu ub. roku do 90,5, co spowodowane było większym wzrostem cen towarów importowanych (o 23,8%) niż eksportowanych (o 12,0%). W imporcie zwiększyły się ceny m.in. różnych wyrobów przemysłowych (o 35,5%), maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego (o 17,9%) oraz towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca (o 24,4%). W eksporcie wzrosły ceny m.in. maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego (o 22,8%), natomiast obniżyły się ceny m.in. chemikaliów i produktów pokrewnych (o 6,3%) oraz towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca (o 4,0%).

Obroty handlu zagranicznego w cenach bieżących kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–VII 2009						2008	2009
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I–VII 2008=100			I–VII	
				w zł	w EUR	w USD	struktura w %	
EKSPORT	235870,4	53405,8	71301,2	97,7	77,5	67,7	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	201190,5	45601,5	60883,6	99,9	79,4	69,5	83,4	85,3
w tym Unia Europejska	186533,3	42294,8	56451,7	98,6	78,3	68,6	78,4	79,1
w tym strefa euro	132680,6	30076,4	40133,1	101,3	80,5	70,5	54,2	56,3
Kraje rozwijające się	16773,0	3772,8	5040,5	106,9	84,1	73,0	6,5	7,1
Kraje Europy Śr.-Wsch.	17906,9	4031,5	5377,1	73,3	57,6	50,0	10,1	7,6
IMPORT	257975,4	58450,4	78075,8	88,1	69,9	61,2	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	177317,2	40165,5	53614,6	86,1	68,3	59,7	70,4	68,7
w tym Unia Europejska	157443,3	35670,9	47613,5	84,9	67,4	58,9	63,4	61,0
w tym strefa euro	124200,5	28137,6	37557,7	84,7	67,2	58,8	50,1	48,1
Kraje rozwijające się	54732,0	12382,2	16553,3	104,1	82,5	72,2	18,0	21,2
Kraje Europy Śr.-Wsch.	25926,2	5902,7	7907,9	76,2	60,8	53,2	11,6	10,1
SALDO	-22105,0	-5044,6	-6774,6	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte	23873,3	5436,0	7269,0	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska	29090,0	6623,9	8838,2	x	x	x	x	x
w tym strefa euro	8480,1	1938,8	2575,4	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się	-37959,0	-8609,4	-11512,8	x	x	x	x	x
Kraje Europy Śr.-Wsch.	-8019,3	-1871,2	-2530,8	x	x	x	x	x

W strukturze geograficznej, w porównaniu z okresem styczeń–lipiec ub. roku, obniżeniu udziału krajów Europy Środkowo-Wschodniej w obrotach ogółem towarzyszył wzrost znaczenia krajów rozwijających się (po stronie importu głównie Chin i Republiki Korei). Jednocześnie odnotowano wzrost udziału krajów rozwiniętych (w tym krajów UE) w eksporcie ogółem, przy spadku – w imporcie.

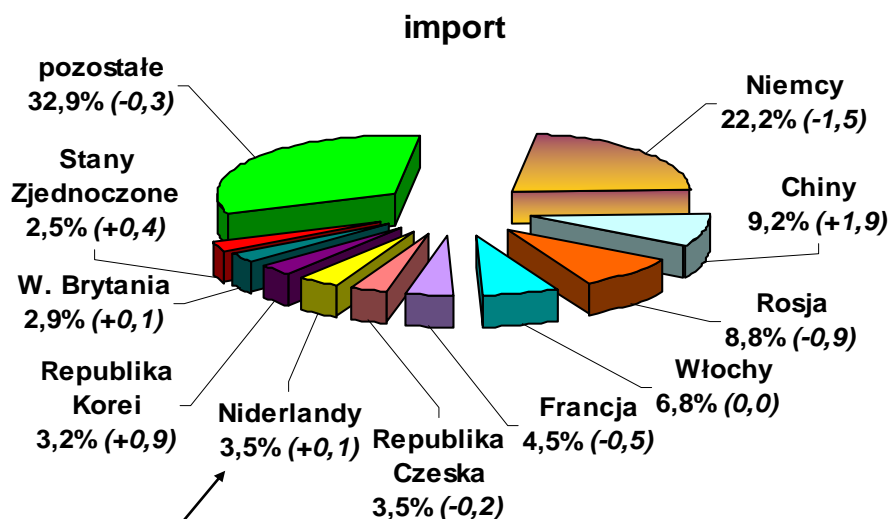
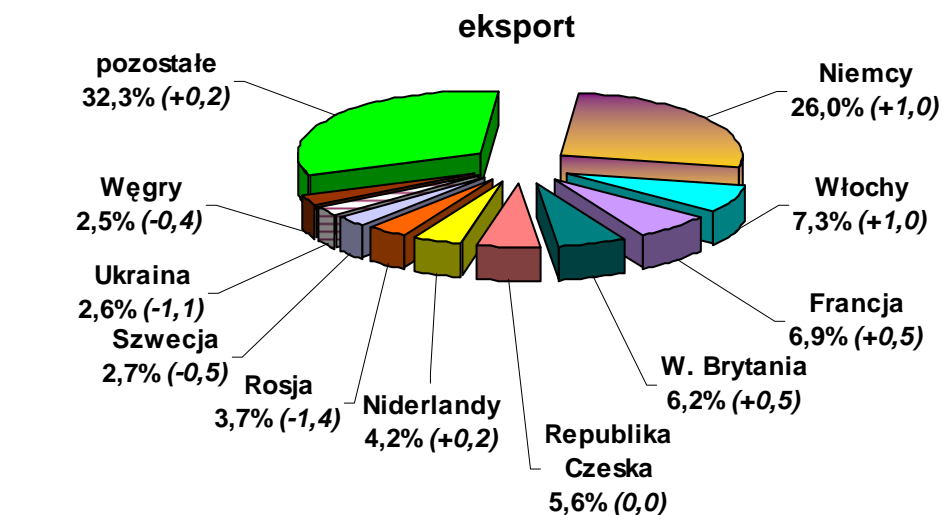
W porównaniu z okresem styczeń–lipiec ub. roku zmniejszył się eksport do krajów **Unii Europejskiej** o 1,4% do 186533,3 mln zł oraz import z tych krajów – o 15,1% do 157443,3 mln zł. Dodatkowo saldo wyniosło 29090,0 mln zł wobec 3831,1 mln zł przed rokiem. Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 42294,8 mln EUR, a w imporcie 35670,9 mln EUR i były niższe odpowiednio o 21,7% i o 32,6%, a dodatkowo saldo wyniosło 6623,9 mln EUR wobec 1046,3 mln EUR przed rokiem. Eksport i import w dolarach USA były niższe niż w okresie styczeń–lipiec ub. roku odpowiednio o 31,4% i 41,1%. Dodatkowo saldo ukształtowało się na poziomie 8838,2 mln USD wobec 1498,8 mln USD w okresie styczeń–lipiec ub. roku. Eksport do krajów Unii Europejskiej stanowił 79,1% wartości eksportu ogółem, a import z tych krajów – 61,0% wartości importu ogółem (wobec odpowiednio 78,4% i 63,4% przed rokiem).

Wartość eksportu do **Niemiec** nieznacznie wzrosła – o 1,4% do poziomu 61268,4 mln zł, natomiast wartość importu z tego kraju zmniejszyła się o 17,5% do 57258,5 mln zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem 4009,9 mln zł (przed rokiem minus 8966,1 mln zł). Obroty z Niemcami wyrażone w euro zmniejszyły się o 19,5% w eksporcie i o 34,5% w imporcie. Dodatkowo saldo wyniosło 911,3 mln EUR (przed rokiem minus 2570,8 mln EUR). Wartość wymiany liczonej w dolarach USA obniżyła się odpowiednio o 29,5% i 42,7%. Saldo dodatkowo ukształtowało się na poziomie 1207,7 mln USD (przed rokiem minus 3954,3 mln USD). Udział Niemiec w eksporcie ogółem wzrósł z 25,0% do 26,0%, a w imporcie ogółem obniżył się z 23,7% do 22,2%.

W wymianie z Niemcami wg grup towarowych SITC odnotowano m.in. wzrost eksportu pojazdów mechanicznych osobowych, odbiorników telewizyjnych, mebli i ich części oraz spadek eksportu m.in. spalinowych silników tłokowych i ich części, elektrycznego sprzętu przekątnikowego, innych wyrobów z metali nieszlachetnych. W imporcie z Niemiec obniżyła się wartość dostaw m.in. pojazdów mechanicznych do transportu towarów, części i akcesoriów do pojazdów oraz przetworzonych olejów ropy naftowej i otrzymanych z minerałów bitumicznych.

Wśród naszych partnerów handlowych kolejne pozycje zajmowały: w eksporcie – Włochy (7,3%), Francja (6,9%), W. Brytania (6,2%), Republika Czeska (5,6%), Niderlandy (4,2%), Rosja (3,7%), Szwecja (2,7%), Ukraina (2,6%), Węgry (2,5%), a w imporcie – Chiny (9,2%), Rosja (8,8%), Włochy (6,8%), Francja (4,5%), Republika Czeska i Niderlandy (po 3,5%), Republika Korei (3,2%), W. Brytania (2,9%) oraz Stany Zjednoczone (2,5%).

**STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW
HANDLU ZAGRANICZNEGO
w okresie styczeń–lipiec 2009 r.**

Zmiany do I–VII 2008 r. (w pkt proc.)

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej**, w porównaniu z okresem styczeń–lipiec ub. roku, zmniejszyły się w eksporcie o 26,7% do poziomu 17906,9 mln zł, a w imporcie – o 23,8% do 25926,2 mln zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem 8019,3 mln zł wobec ujemnego salda 9579,6 mln zł przed rokiem. Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 4031,5 mln EUR, a w imporcie 5902,7 mln EUR i były niższe odpowiednio o 42,4% i o 39,2%. Ujemne saldo wyniosło 1871,2 mln EUR wobec minus 2719,3 mln EUR przed rokiem. Eksport i import w dolarach USA były niższe odpowiednio o 50,0% i 46,8%. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 2530,8 mln USD wobec minus 4088,3 mln USD w okresie styczeń–lipiec ub. roku. Eksport do krajów Europy Środkowo-Wschodniej stanowił 7,6% eksportu ogółem, a import – 10,1% importu ogółem (przed rokiem odpowiednio 10,1% i 11,6%).

Po siedmiu miesiącach br. **Rosja** zajmowała 7 miejsce wśród odbiorców polskich towarów oraz 3 miejsce wśród dostawców towarów na nasz rynek (przed rokiem odpowiednio 6 i 2). Eksport do Rosji obniżył się o 29,6% i wyniósł 8685,3 mln zł, natomiast import z Rosji zmniejszył się o 20,3% do poziomu 22587,6 mln zł. Ujemne saldo obrotów wyniosło 13902,3 mln zł wobec minus 16008,3 mln zł przed rokiem. Obroty z Rosją wyrażone w euro zmniejszyły się o 44,6% w eksporcie i o 36,3% w imporcie. Ujemne saldo wyniosło 3194,5 mln EUR (przed rokiem minus 4558,4 mln EUR). Wartość wymiany liczonej w dolarach USA obniżyła się odpowiednio o 48,0% i o 44,1%. Saldo ukształtowało się na poziomie minus 4292,8 mln USD (przed rokiem minus 6916,4 mln USD). W porównaniu z okresem styczeń–lipiec ub. roku udział Rosji w obrotach ogółem zmniejszył się z 5,1% do 3,7% w eksporcie oraz z 9,7% do 8,8% w imporcie.

W obrotach z Rosją wg grup SITC obniżył się eksport m.in. pojazdów mechanicznych do transportu towarów, części i akcesoriów do pojazdów oraz pojazdów mechanicznych osobowych, natomiast wzrósł eksport m.in. owoców i orzechów świeżych lub suszonych, statków, łodzi i konstrukcji pływających oraz preparatów perfumeryjnych, kosmetycznych i toaletowych. Na spadek importu wpłynęła przede wszystkim niższa niż przed rokiem wartość dostaw ropy naftowej.

W wymianie handlowej **wg sekcji SITC**, w porównaniu z okresem styczeń–lipiec ub. roku, w największym stopniu obniżyły się obroty paliwami mineralnymi, smarami i materiałami pochodnymi oraz surowcami niejadalnymi z wyjątkiem paliw, natomiast najbardziej zwiększył się eksport i import napojów i tytoniu. W strukturze towarowej eksportu wzrósł udział m.in. żywności i zwierząt żywych, maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego oraz różnych wyrobów przemysłowych, a najbardziej obniżył się – towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca. W imporcie w największym stopniu wzrósł udział różnych wyrobów przemysłowych, a najbardziej zmniejszył się – paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych.

Dynamika i struktura obrotów ogółem wg sekcji SITC kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-VII 2009		I-VII 2008	I-VII 2009
	w mln zł	I-VII 2008=100	struktura w %	
EKSPORT	235870,4	97,7	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	22921,6	118,1	8,0	9,7
Napoje i tytoń	3669,3	167,6	0,9	1,6
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	4230,2	75,0	2,3	1,8
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	6502,1	65,1	4,1	2,8
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	478,6	114,9	0,2	0,2
Chemikalia i produkty pokrewne	18361,0	98,4	7,7	7,8
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	45862,9	84,8	22,4	19,4
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	101922,6	101,1	41,8	43,2
Różne wyroby przemysłowe	31769,4	105,7	12,5	13,5
IMPORT	257975,4	88,1	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	17786,5	109,7	5,5	6,9
Napoje i tytoń	1586,9	120,0	0,5	0,6
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	6633,1	74,8	3,0	2,6
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	23065,9	70,2	11,2	8,9
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	905,1	88,9	0,4	0,4
Chemikalia i produkty pokrewne	36021,5	93,7	13,1	14,0
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	45041,5	79,3	19,4	17,5
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	91365,1	86,9	35,9	35,4
Różne wyroby przemysłowe	27710,4	109,1	8,7	10,7

Eksport **produktów rolno-spożywczych**, w porównaniu z okresem styczeń–lipiec ub. roku, był wyższy o 22,5% i wyniósł 28011,6 mln zł (6338,5 mln EUR), a import wzrósł o 9,7% i ukształtował się na poziomie 22291,6 mln zł (5048,5 mln EUR). Efektem szybszego wzrostu eksportu niż importu było zwiększenie się dodatniego salda z 2560,7 mln zł (729,4 mln EUR) w okresie styczeń–lipiec ub. roku do 5720,0 mln zł (1289,9 mln EUR). Udział produktów rolno-spożywczych w obrotach ogółem zwiększył się z 9,5% do 11,9% w eksporcie oraz z 6,9% do 8,6% w imporcie.

W porównaniu z okresem styczeń–lipiec ub. roku, odnotowano wzrost obrotów towarami rolno-spożywczymi ze wszystkimi grupami krajów. Eksport do krajów Europy Środkowo-Wschodniej zwiększył się o 36,5%, do krajów rozwijających się o 33,2%, a do krajów rozwiniętych o 20,2% (w tym do krajów UE o 19,6%). Import z krajów rozwijających się był wyższy o 12,1%, z krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 9,3%, a z krajów rozwiniętych – o 9,1% (w tym z krajów UE o 11,1%).

W strukturze geograficznej eksportu produktów rolno-spożywczych zwiększył się udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej z 9,0% w okresie styczeń–lipiec ub. roku do 10,1% oraz krajów rozwijających się z 6,1% do 6,6%, natomiast obniżył się – krajów rozwiniętych z 84,9%

do 83,3% (w tym krajów UE – z 81,2% do 79,3%). W imporcie zmniejszył się udział krajów rozwiniętych z 77,1% do 76,6% (mimo wzrostu udziału krajów UE – z 70,2% do 71,1%) oraz nieznacznie z 2,2% do 2,1% – krajów Europy Środkowo-Wschodniej, zwiększył się natomiast udział krajów rozwijających się – z 20,8% do 21,2%.

Obroty towarowe produktów rolno-spożywczych (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I–VII 2009							
	eksport				import			
	w mln zł	w mln EUR	I–VII 2008=100	struktura w %	w mln zł	w mln EUR	I–VII 2008=100	struktura w %
Produkty rolno-spożywcze ...	28011,6	6338,5	122,5	100,0	22291,6	5048,5	109,7	100,0
Przetwory spożywcze.....	12904,9	2920,2	128,2	46,1	9229,0	2088,2	120,0	41,4
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	8673,8	1964,5	105,6	31,0	5903,8	1337,9	128,1	26,5
Produkty pochodzenia roślinnego	5866,7	1325,3	144,0	20,9	6137,3	1391,2	88,7	27,5
Oleje i tłuszcze.....	566,2	128,5	107,4	2,0	1021,5	231,2	92,6	4,6

Eksport **towarów wysokiej techniki** wyniósł 20576,3 mln zł, tj. o 16,7% więcej niż w okresie styczeń–lipiec ub. roku, a import – 43958,5 mln zł, tj. o 4,9% więcej. Obroty zamknęły się ujemnym saldem 23382,2 mln zł (przed rokiem minus 24251,7 zł). Udział towarów wysokiej techniki w eksporcie ogółem wyniósł 8,7%, a w imporcie 17,0% (przed rokiem odpowiednio 7,3% i 14,3%).

Wartość **obrotu uszlachetniającego** w okresie styczeń–lipiec br., stanowiła 6,9% eksportu i 4,7% importu ogółem, wobec odpowiednio 6,7% i 4,5% przed rokiem.

W strukturze **rozdysponowania importu wg głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z okresem styczeń–lipiec ub. roku, obniżył się udział importu towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie (z 63,2% do 60,6%) oraz dóbr inwestycyjnych (z 17,5% do 17,1%), natomiast wzrósł udział importu towarów konsumpcyjnych (z 19,3% do 22,3%). Odnotowano spadek wartości importu towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie (o 15,5%) i dóbr inwestycyjnych (o 13,8%) oraz wzrost – towarów konsumpcyjnych (o 1,9%).

Rozdysponowanie i dynamika importu i eksportu wg głównych kategorii ekonomicznych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–VII 2008	I–VII 2009	
	struktura w %		I–VII 2008=100
IMPORT	100,0	100,0	88,1
Dobra inwestycyjne.....	17,5	17,1	86,2
dobra inwestycyjne z wyjątkiem środków transportu	75,8	83,3	94,6
środki transportu przemysłowe	24,2	16,7	56,7
Towary konsumpcyjne	19,3	22,3	101,9
w tym:			
towary nietrwałego użytku	27,4	28,1	104,3
samochody osobowe	21,2	15,8	76,0
Zużycie pośrednie	63,2	60,6	84,5
w tym:			
towary zaopatrzeniowe dla przemysłu przetworzone.....	48,3	47,2	82,6
paliwa i smary nieprzetworzone.....	15,0	15,1	84,7
części i akcesoria do dóbr inwestycyjnych	13,7	16,8	103,3
części i akcesoria dla środków transportu	11,2	11,1	83,8
EKSPORT	100,0	100,0	97,7
Dobra inwestycyjne.....	12,3	13,2	105,3
dobra inwestycyjne z wyjątkiem środków transportu	61,9	60,9	104,9
środki transportu przemysłowe	38,9	39,1	106,0
Towary konsumpcyjne	33,0	39,0	115,5
w tym:			
towary nietrwałego użytku	25,0	24,3	111,8
samochody osobowe	18,6	19,5	121,0
Zużycie pośrednie	54,7	47,8	85,2
w tym:			
towary zaopatrzeniowe dla przemysłu przetworzone.....	51,2	49,4	82,2
części i akcesoria dla środków transportu	22,5	23,6	89,4
części i akcesoria do dóbr inwestycyjnych	13,6	14,7	92,3

Rachunek bieżący bilansu płatniczego na bazie transakcji

Rachunek bieżący bilansu płatniczego⁶ w lipcu br. zamknął się ujemnym saldem w kwocie 565 mln EUR, wobec minus 972 mln EUR w lipcu ub. roku (poprawa o 407 mln EUR). Na zmniejszenie ujemnego salda rachunku bieżącego wpłynął przede wszystkim korzystniejszy niż przed rokiem wynik w zakresie obrotów towarowych.

⁶ Opracowano na podstawie materiałów „Bilans Płatniczy” przekazanych przez NBP.

Rachunek bieżący stanowi komponent bilansu płatniczego na bazie transakcji. Jest to statystyczne zestawienie transferów finansowych obrotów z zagranicą, prezentujące w usystematyzowany sposób transakcje gospodarcze zrealizowane przez Polskę z resztą świata (tzn. między rezydentami i nierezydentami). Bilans płatniczy oprócz rachunku bieżącego, zawiera także rachunek kapitałowy i finansowy, saldo błędów i opuszczeń oraz stan oficjalnych aktywów rezerwowych.

Saldo obrotów towarowych w lipcu br. było ujemne i wyniosło 551 mln EUR (przed rokiem minus 1606 mln EUR). Wpływy z eksportu towarów obniżyły się o 23,9% do 8209 mln EUR, a wypłaty za import zmniejszyły się o 29,3% do 8760 mln EUR.

Saldo usług w lipcu br. było dodatnie i wyniosło 372 mln EUR (przed rokiem 368 mln EUR). Przychody z eksportu usług zmniejszyły się w skali roku o 16,0% (do 2016 mln EUR), a rozchody z tytułu importu usług obniżyły się o 19,1% do 1644 mln EUR. Na wartość salda usług złożyły się: dodatnie saldo usług transportowych (307 mln EUR), dodatnie saldo podróży zagranicznych (90 mln EUR) oraz ujemne saldo pozostałych usług (25 mln EUR).

Saldo dochodów w lipcu br. ukształtowało się na poziomie minus 661 mln EUR (przed rokiem minus 779 mln EUR). Złożyły się na nie przychody w wysokości 530 mln EUR (spadek o 30,4% w ujęciu rocznym) i rozchody w wysokości 1191 mln EUR (spadek odpowiednio o 22,7%).

Saldo transferów bieżących w lipcu br. było dodatnie i wyniosło 275 mln EUR (wobec 1045 mln EUR przed rokiem). Wartość przychodów zmniejszyła się w porównaniu z lipcem ub. roku o 46,1% (do 757 mln EUR), a wartość rozchodów zwiększyła się o 34,3% (do 482 mln EUR).

Rachunek bieżący bilansu płatniczego na bazie transakcji kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII 2008	VII 2009	zmiana do VII 2008
	w mln EUR		
RACHUNEK BIEŻĄCY	-972	-565	407
Saldo obrotów towarowych	-1606	-551	1055
Eksport	10793	8209	-2584
Import.....	12399	8760	-3639
Saldo usług	368	372	4
Przychody.....	2400	2016	-384
Rozchody.....	2032	1644	-388
Saldo dochodów	-779	-661	118
Przychody.....	761	530	-231
Rozchody.....	1540	1191	-349
Saldo transferów bieżących	1045	275	-770
Przychody.....	1404	757	-647
Rozchody.....	359	482	123

Pieniądz

W końcu sierpnia br. **podaż pieniądza M3** wyniosła 686190,5 mln zł i była o 0,5% niższa niż w końcu lipca br. oraz o 9,2% większa niż przed rokiem.

Komponenty podaży pieniądza (M3) oraz aktywa systemu bankowego^a kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	VIII 2008	2009			
		VII	VIII	zmiana w stosunku do	
				VIII 2008	VII 2009
	w mln zł				
Podaż pieniądza (M3)	628647,7	689427,7	686190,5	57542,8	-3237,2
pieniądz gotówkowy w obiegu.....	83583,8	91499,3	90952,3	7368,5	-547,0
depozyty i inne zobowiązania	531207,2	590905,6	588490,2	57283,0	-2415,4
pozostałe składniki M3	13856,6	7022,8	6748,0	-7108,6	-274,8
Aktywa zagraniczne netto	98728,2	65442,1	69838,7	-28889,5	4396,6
Aktywa krajowe netto	529919,5	623985,6	616351,8	86432,3	-7633,8
Saldo pozostałych pozycji (netto)	-106152,9	-155315,8	-153958,1	-47805,2	1357,7

^a Stan w końcu okresu.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) w końcu sierpnia br. wyniosły 90952,3 mln zł i zmniejszyły się w stosunku do końca lipca br. o 0,6%, a w stosunku do sierpnia ub. roku zwiększyły się o 8,8%.

W końcu sierpnia br. **depozyty i inne zobowiązania**, tj. główna pozycja w strukturze podaży pieniądza (M3) wyniosły 588490,2 mln zł i były niższe w porównaniu ze stanem na koniec lipca br. o 0,4%. Obniżył się stan depozytów i innych zobowiązań wobec funduszy ubezpieczeń społecznych – o 10,4%, przedsiębiorstw – o 1,7%, oraz gospodarstw domowych – o 0,1%. Wzrosły depozyty i inne zobowiązania wobec: niemonetarnych instytucji finansowych – o 3,6%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 1,8% i instytucji samorządowych – o 0,1%.

W stosunku do końca sierpnia ub. roku depozyty i inne zobowiązania wzrosły o 10,8%, w tym depozyty i inne zobowiązania wobec: gospodarstw domowych – o 20,5%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 7,5% oraz przedsiębiorstw – o 2,8%. Zmniejszył się stan depozytów i innych zobowiązań wobec funduszy ubezpieczeń społecznych – o 44,0%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 9,1% i instytucji samorządowych – o 2,3%.

Pozostałe składniki M3 wyniosły w końcu sierpnia br. 6748,0 mln zł. Wartość tej pozycji zmniejszyła się w stosunku do lipca br. o 3,9%, zaś w porównaniu z sierpniem ub. roku obniżyła się o 51,3%.

Najwyższy udział w strukturze zasobów pieniądza miały **należności**, których przyrost był jednocześnie głównym czynnikiem generującym pieniądź. Wyniosły one 674973,4 mln zł i zwiększyły się w porównaniu z końcem lipca br. o 0,6%, w tym wzrosły należności od niemonetarnych instytucji finansowych – o 5,2%, instytucji samorządowych – o 3,0%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 2,6% i gospodarstw domowych – o 0,8%. Obniżył się natomiast stan należności od przedsiębiorstw o 0,6%. W końcu sierpnia br. nie odnotowano należności od funduszy ubezpieczeń społecznych.

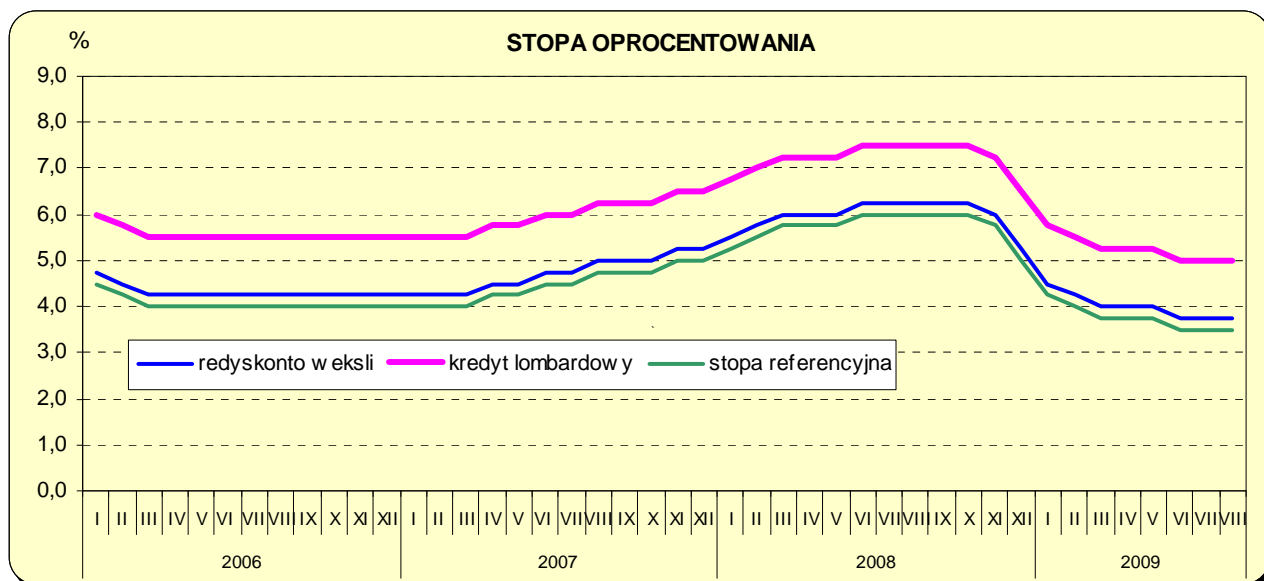
W stosunku do sierpnia ub. roku należności były wyższe o 19,8%, w tym wzrosły należności od: instytucji samorządowych – o 28,8%, gospodarstw domowych – o 27,9%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 19,6%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 17,3%, przedsiębiorstw – o 7,3%.

Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego wyniosło w końcu sierpnia br. 95336,5 mln zł i zmniejszyło się w porównaniu z końcem lipca br. o 11,9%, a w stosunku do sierpnia ub. roku zwiększyło się o 30,9%.

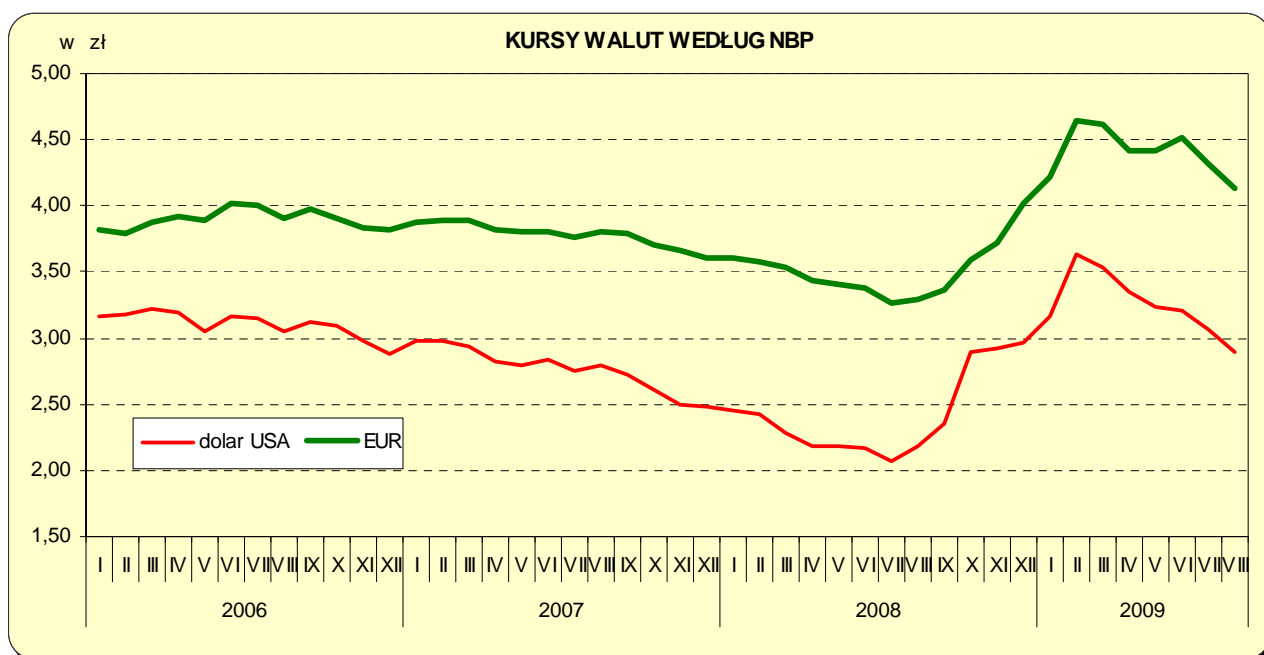
Kolejnym czynnikiem wpływającym na stan zasobów pieniądza była wartość **aktywów zagranicznych netto**, które w sierpniu br. wyniosły 69838,7 mln zł. Ich wartość od lipca br. zwiększyła się o 6,7%, zaś w porównaniu ze stanem na koniec sierpnia ub. roku zmniejszyła się o 29,3%.

Czynnikiem obniżającym stan zasobów pieniądza było ujemne **saldo pozostałych pozycji netto** w kwocie 153958,1 mln zł, które zmniejszyło się w skali miesiąca o 1357,7 mln zł, a w skali roku pogłębiło się o 47805,2 mln zł.

Obowiązujące od 25 czerwca br. **podstawowe stopy procentowe** Narodowego Banku Polskiego nie uległy zmianie i wyniosły odpowiednio: stopa redyskontowa weksli – 3,75%, stopa kredytu lombardowego – 5,00%, stopa referencyjna – 3,50%, a stopa depozytowa – 2,00%.

Średni miesięczny **kurs dolara amerykańskiego** w Narodowym Banku Polskim wyniósł w sierpniu br. 289,56 zł/100USD i wzrósł w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 32,1%, natomiast w porównaniu z lipcem br. obniżył się o 5,4%.

Średni miesięczny **kurs euro** w Narodowym Banku Polskim wyniósł w sierpniu br. 413,11 zł/100EUR i zwiększył się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 25,6%, zaś w stosunku do średniego kursu z lipca br. zmniejszył się o 4,0%.

Budżet państwa

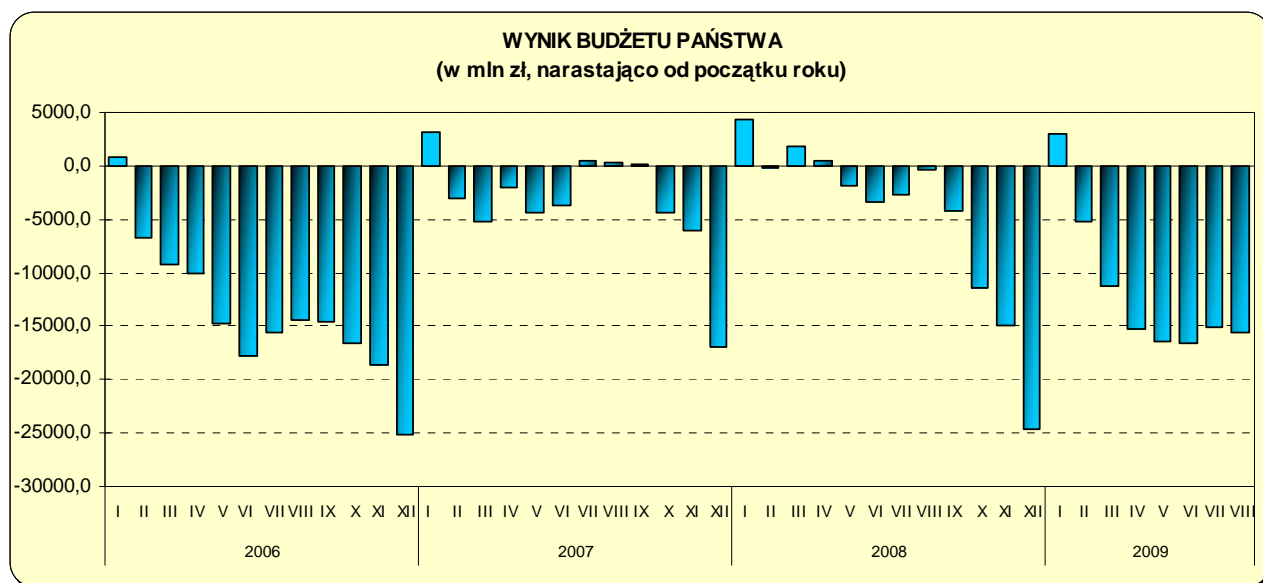
W okresie styczeń–sierpień br. **dochody** budżetu państwa⁷ wyniosły 183352,2 mln zł, **wydatki** – 198995,7 mln zł, **deficyt** – 15643,5 mln zł (odpowiednio 67,2%, 66,3%, 57,5% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2009 r.).

Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2009 r. ^a	I–VIII 2009		
		wykonanie	realizacja ustawy budżetowej	struktura
	w mln zł		w %	
Ogółem dochody	272911,5	183352,2	67,2	100,0
dochody podatkowe i niepodatkowe	231148,0	156902,2	67,9	85,6
podatki pośrednie	147462,0	101826,6	69,1	55,5
w tym podatek akcyzowy	51900,0	34616,9	66,7	18,9
podatek dochodowy od osób prawnych	24000,3	15731,0	65,5	8,6
podatek dochodowy od osób fizycznych	34350,0	22571,5	65,7	12,3
dochody państwowych jednostek budżetowych	21588,9	13283,8	61,5	7,3
w tym wpływy z cła	1917,0	1089,4	56,8	0,6
pozostałe dochody	3746,8	3489,3	93,1	1,9
środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi	41763,5	26450,0	63,3	14,4
Wspólna Polityka Rolna i Rybacka	14675,7	10124,4	69,0	5,5
fundusze strukturalne i inne	27087,8	16325,6	60,3	8,9
Wydatki ogółem	300097,8	198995,7	66,3	100,0
w tym:				
obsługa długu krajowego	24460,9	14427,4	59,0	7,3
obsługa zadłużenia zagranicznego	6180,0	5742,0	92,9	2,9
rozliczenia z budżetem ogólnym UE z tytułu środków własnych	12373,8	10050,3	81,2	5,0
dotacje dla:				
Funduszu Emerytalno-Rentowego	15805,4	10324,1	65,3	5,2
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	30403,3	23591,7	77,6	11,9
subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	45320,1	33519,3	74,0	16,8
Deficyt / Nadwyżka budżetu państwa	-27186,3	-15643,5	57,5	x
Finansowanie deficytu				
źródła krajowe	18565,2	14693,9	79,1	x
źródła zagraniczne	8621,1	949,6	11,0	x

^a Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2009 (Dz. U. Nr 128, poz. 1057).

⁷ Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa za okres styczeń–sierpień 2009 r.”.

W okresie styczeń–sierpień br. realizacja ustawy budżetowej w zakresie dochodów była o 5,8 pkt proc. wyższa niż przed rokiem. Wpływy z podatków pośrednich wyniosły 101826,6 mln zł (tj. o 2,6% mniej niż przed rokiem), w tym z podatku akcyzowego – 34616,9 mln zł (o 7,0% więcej niż przed rokiem). Ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł odpowiednio 55,5% i 18,9%. Udział dochodów państwowych jednostek budżetowych w łącznej kwocie dochodów wyniósł 7,3%. Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych wyniosły 15731,0 mln zł (o 13,6% mniej niż przed rokiem), a wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych – 22571,5 mln zł (o 5,8% mniej niż przed rokiem). Ich udział w dochodach ogółem wyniósł odpowiednio 8,6% i 12,3%. Dochody budżetu państwa z tytułu napływu środków z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegających zwrotowi stanowiły w okresie styczeń–sierpień br. 14,4% dochodów ogółem, z tego na Wspólną Politykę Rolną i Rybacką przypadało 5,5%, a na fundusze strukturalne i inne – 8,9%.

Realizacja ustawy budżetowej w zakresie wydatków w okresie styczeń–sierpień br. była o 10,2 pkt proc. wyższa niż przed rokiem. Wypłaty subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 33519,3 mln zł i stanowiły 74,0% kwoty tej subwencji założonej w ustawie. Udział subwencji w wydatkach ogółem wyniósł 16,8%. Wydatki na obsługę długu krajowego i zagranicznego stanowiły 10,2% wydatków ogółem.

W okresie styczeń–sierpień br. dotacje dla Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniosły 10324,1 mln zł, a dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych 23591,7 mln zł. Stanowiło to odpowiednio 5,2% i 11,9% wydatków ogółem.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–VII 2009			I–VII 2008	
	wykonanie w mln zł	realizacja ustawy budżetowej ^a w %	I–VII 2008=100	struktura w %	
Ogółem wydatki bieżące jednostek budżetowych	29962,0	54,4	112,0	100,0	100,0
w tym:					
transport i łączność	1189,4	54,5	95,1	4,0	4,7
nauka	652,1	53,7	102,7	2,2	2,4
oświata i wychowanie	740,7	57,6	111,1	2,5	2,5
szkolnictwo wyższe	13,8	53,2	114,0	0,0	0,0
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	113,5	53,5	111,7	0,4	0,4
ochrona zdrowia	1311,4	55,7	93,7	4,4	5,2
pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	51,4	54,9	104,0	0,2	0,2
administracja publiczna	4851,8	55,2	104,5	16,2	17,4
urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	977,8	56,5	107,3	3,3	3,4
wymiar sprawiedliwości	5004,4	57,0	110,5	16,7	16,9
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	6085,8	59,1	111,8	20,3	20,3
obrona narodowa	6401,5	52,5	124,6	21,4	19,2

^a Ustawa budżetowa na rok 2009 z dnia 9 stycznia 2009 r. (Dz. U. Nr 10, poz. 58).

W okresie styczeń–lipiec br. **wydatki bieżące jednostek budżetowych** były o 12,0% wyższe niż przed rokiem, a ich udział w ogólnej kwocie wydatków wyniósł 17,1% (wobec 17,4% w analogicznym okresie ub. roku).

Wybrane wskaźniki sytuacji gospodarczej kraju

Wyszczególnienie a – 2008, b – 2009		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Bezrobotni zarejestrowani (w tys.)	a	1813,4	1778,5	1702,2	1605,7	1525,6	1455,3	1422,9	1404,4	1376,6	1352,3	1398,5	1473,8
	b	1634,4	1718,8	1758,8	1719,9	1683,4	1658,7	1676,1	1689,0				
Stopa bezrobocia ¹ (w %)	a	11,5	11,3	10,9	10,3	9,8	9,4	9,2	9,1	8,9	8,8	9,1	9,5
	b	10,5	10,9	11,2	11,0	10,8	10,7	10,8	10,8				
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w tys. osób	a	5339	5363	5376	5382	5383	5383	5392	5391	5395	5397	5386	5353
	b	5374	5352	5325	5309	5292	5280	5273	5270				
Produkcja sprzedana przemysłu ² :													
poprzedni miesiąc=100	a	104,4	101,5	100,7	104,1	90,9	105,2	97,3	91,2	116,6	101,9	86,9	96,9
	b	93,7	102,4	115,6	93,1	98,2	106,0	97,4	95,3				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	110,5	114,7	100,7	114,4	101,4	106,5	104,8	95,6	105,5	98,0	89,4	94,4
	b	84,7	85,4	98,1	87,8	94,8	95,5	95,6	99,8				
Produkcja budowlano-montażowa ² :													
poprzedni miesiąc=100	a	36,0	123,6	115,8	112,8	107,9	115,9	95,8	98,9	111,4	110,8	79,9	150,1
	b	37,9	117,2	115,1	112,0	107,7	116,2	105,5	99,2				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	108,6	121,3	116,8	120,9	115,9	119,4	113,4	102,9	109,6	105,6	100,4	102,0
	b	107,4	101,9	101,2	100,5	100,3	100,5	110,7	111,0				
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	a	14640	25617	35415	49132	58856	69283	83913	95097	107484	123276	135312	165189
	b	22106	31843	41512	54397	64306	76153	90180	101256				
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych:													
poprzedni miesiąc=100	a	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9
	b	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	104,0	104,2	104,1	104,0	104,4	104,6	104,8	104,8	104,5	104,2	103,7	103,3
	b	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7				
grudzień poprzedniego roku=100	a	100,7	101,1	101,5	101,8	102,6	102,9	102,8	102,4	102,8	103,2	103,4	103,3
	b	100,5	101,3	102,0	102,7	103,2	103,4	103,5	103,1				
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu:													
poprzedni miesiąc=100	a	101,3	100,5	100,2	99,8	100,8	100,3	99,8	100,1	100,4	100,0	99,8	99,6
	b	102,3	102,6	100,0	99,1	99,7	100,8	98,5	99,8				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	102,5	102,8	102,5	101,9	102,4	102,2	101,7	101,4	102,0	102,4	102,2	102,7
	b	103,6	105,7	105,5	104,8	103,7	104,1	102,8	102,5				
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej:													
poprzedni miesiąc=100	a	100,3	100,4	100,4	100,5	100,3	100,3	100,3	100,2	100,1	100,1	100,0	99,9
	b	99,9	99,8	99,9	99,9	99,8	100,0	99,9	99,9				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	107,4	107,0	106,5	106,0	105,2	104,7	104,3	104,0	103,7	103,4	103,2	102,9
	b	102,4	101,8	101,3	100,7	100,3	99,9	99,6	99,3				

¹ Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo. ² Wskaźniki dynamiki obliczono przy wykorzystaniu cen stałych 2005 r.

(dok.)

Wyszczególnienie a – 2008, b – 2009	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ (w zł)	a 2975,54	3040,46	3152,96	3144,87	3076,14	3222,47	3234,96	3172,54	3176,84	3247,77	3326,94	3428,01
b 3215,75	3195,56	3332,65	3294,76	3193,90	3287,88	3361,90	3268,69					
poprzedni miesiąc=100	a 91,7	102,2	103,7	99,7	97,8	104,8	100,4	98,1	100,1	102,2	102,4	103,0
b 93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2					
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a 111,7	113,2	110,5	112,9	110,8	112,3	111,8	109,9	111,2	110,1	107,6	105,6
b 108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw przeciętna miesięczna 2005=100	a 112,1	114,1	117,9	117,2	113,7	118,8	119,3	117,5	117,3	119,4	122,0	125,8
b 117,5	115,9	120,1	117,9	113,8	116,9	119,5	116,6					
Wskaźnik rentowności obrotu brutto ² – od początku roku (w %)	a .	.	5,9	.	.	6,0	.	.	5,7	.	.	4,2
b .	.	3,0	.	.	4,9	.	.					
Wskaźnik rentowności obrotu netto ³ – od początku roku (w %)	a .	.	4,6	.	.	4,8	.	.	4,5	.	.	3,3
b .	.	2,2	.	.	4,0	.	.					
Wynik budżetu państwa – od początku roku (w mln zł)	a 4407,3	-136,6	1802,9	554,3	-1876,9	-3380,7	-2744,7	-317,4	-4224,6	-11485,3	-14972,8	-24346,2
b 2918,0	-5250,9	-11219,8	-15306,1	-16356,7	-16629,2	-15037,1	-15643,5					
Średnie kursy walut w zł – NBP:												
100 dolarów USA	a 245,37	243,05	228,16	218,52	219,04	216,94	206,74	219,26	234,97	269,80	292,09	297,15
b 317,17	363,14	354,12	334,80	323,37	321,46	305,96	289,56					
100 euro	a 360,80	358,25	353,74	344,44	340,69	337,60	326,00	328,84	337,12	358,55	372,07	401,77
b 421,81	464,42	462,37	441,93	441,05	450,81	430,53	413,11					
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł												
eksport	a 33558,7	35401,7	34315,7	37497,7	32679,5	34157,0	33855,0	30219,7	36737,2	37490,8	32384,5	27085,6
b 29585,6	33823,8	37756,8	33329,3	32941,9	35553,8	32879,2	.					
import	a 39582,7	41617,2	42400,6	44536,9	40068,9	42622,0	41840,8	37164,9	44140,4	45413,1	40475,2	37165,6
b 33669,8	36311,2	40964,1	36297,3	35141,5	38437,1	37154,4	.					
saldo	a -6024,0	-6215,5	-8084,9	-7039,2	-7389,4	-8465,0	-7985,8	-6945,2	-7403,2	-7922,3	-8090,7	-10080,0
b -4084,2	-2487,4	-3207,3	-2968,0	-2199,6	-2883,3	-4275,2	.					

¹ Łącznie z obligatoryjną składką na ubezpieczenia społeczne. ² Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. ³ Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. ⁴ Od stycznia 2009 r. – dane tymczasowe.

Dynamika cen w przemyśle i budownictwie

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu					Ceny produkcji budowlano-montażowej
	ogółem	górnictwo i wydobywanie	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	
2008	Grudzień roku poprzedniego=100					
VIII	102,8	116,6	101,1	109,8	107,0	102,7
2009						
VIII	102,7	117,9	100,4	110,5	106,5	99,1
2008	Miesiąc poprzedni=100					
I.....	101,3	109,4	100,6	102,3	104,0	100,3
II	100,5	102,0	100,2	102,3	100,7	100,4
III.....	100,2	101,2	100,1	100,1	100,9	100,4
IV.....	99,8	100,6	99,6	101,0	101,4	100,5
V	100,8	99,0	100,6	103,3	101,8	100,3
VI.....	100,3	100,3	100,4	100,1	99,6	100,3
VII	99,8	102,9	99,5	100,2	99,4	100,3
VIII	100,1	100,4	100,1	100,2	99,2	100,2
IX.....	100,4	99,9	100,5	100,5	99,2	100,1
X.....	100,0	98,0	100,1	100,0	98,9	100,1
XI.....	99,8	98,0	99,5	102,7	99,8	100,0
XII	99,6	99,2	99,6	100,1	100,2	99,9
2009						
I.....	102,3	105,9	100,7	109,8	102,1	99,9
II	102,6	103,4	102,6	102,1	101,1	99,8
III.....	100,0	102,4	99,9	99,6	100,3	99,9
IV.....	99,1	101,8	98,8	100,3	100,8	99,9
V	99,7	99,3	99,6	100,1	100,7	99,8
VI.....	100,8	102,1	101,0	98,4	100,3	100,0
VII	98,5	98,3	98,3	100,1	100,4	99,9
VIII	99,8	103,7	99,5	100,1	100,7	99,9

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu					Ceny produkcji budowlano-montażowej
	ogółem	górnictwo i wydobywanie	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	
2008	Analogiczny okres roku poprzedniego=100					
I.....	102,5	112,2	101,7	102,9	109,0	107,4
II	102,8	114,4	101,6	105,2	109,2	107,0
III.....	102,5	113,9	101,3	105,2	108,3	106,5
IV.....	101,9	109,6	100,7	106,2	109,2	106,0
V	102,4	108,9	100,9	109,6	111,5	105,2
VI.....	102,2	109,0	100,7	109,6	111,1	104,7
VII	101,7	110,1	100,1	109,7	109,0	104,3
VIII.....	101,4	111,4	99,7	109,9	107,1	104,0
IX.....	102,0	111,7	100,3	110,4	106,2	103,7
X.....	102,4	108,2	101,0	110,4	105,1	103,4
XI.....	102,2	110,1	100,4	113,3	104,7	103,2
XII	102,7	110,9	100,9	113,4	105,1	102,9
2009						
I.....	103,6	107,4	101,0	121,6	103,1	102,4
II	105,7	108,9	103,4	121,4	103,5	101,8
III.....	105,5	110,1	103,2	120,9	102,9	101,3
IV.....	104,8	111,4	102,3	120,1	102,4	100,7
V	103,7	111,8	101,3	116,3	101,3	100,3
VI.....	104,1	113,7	101,9	114,4	102,0	99,9
VII	102,8	108,6	100,7	114,3	103,0	99,6
VIII.....	102,5	112,2	100,1	114,2	104,4	99,3
I-VIII	104,1	110,5	101,7	117,8	102,8	100,7
2008						
I-VIII	102,2	111,2	100,8	107,3	109,3	105,6

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoholo- we i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszka- nie	zdrowie	transport	łącznie	rekreacja i kultura	edukacja	restauracje i hotele
2008	Grudzień roku poprzedniego=100										
VIII.....	102,4	100,2	105,0	92,3	106,7	102,4	102,7	100,4	101,9	101,5	104,8
2009											
VIII.....	103,1	102,2	107,3	91,3	104,3	102,6	108,3	100,0	103,7	100,5	103,2
2008	Miesiąc poprzedni=100										
I	100,7	101,1	100,3	96,8	101,8	100,4	99,1	100,5	100,9	100,6	100,6
II	100,4	100,2	100,2	98,4	101,7	100,4	99,8	99,8	99,7	100,2	100,6
III	100,4	100,4	100,2	101,0	100,3	100,4	100,8	100,0	99,9	100,1	100,6
IV	100,4	100,7	100,2	99,9	100,2	100,3	100,2	100,0	100,0	100,1	100,6
V	100,8	101,2	100,4	99,9	101,3	100,4	100,9	100,0	100,2	100,0	100,6
VI	100,2	99,4	100,7	99,7	100,3	100,3	102,0	100,4	101,0	100,1	100,7
VII	100,0	98,9	101,1	98,3	100,4	100,2	100,5	100,1	100,8	100,1	100,6
VIII	99,6	98,4	101,8	98,2	100,3	100,1	99,2	99,7	99,5	100,4	100,4
IX	100,3	100,6	101,2	101,4	100,6	100,2	98,5	100,0	99,6	101,4	100,5
X	100,4	100,8	100,7	100,3	100,9	100,1	99,0	100,0	99,7	101,1	100,4
XI	100,2	100,7	100,7	99,9	100,8	100,1	97,3	99,9	99,9	100,1	100,2
XII	99,9	100,8	100,4	99,4	100,1	100,2	95,7	99,9	100,4	100,1	100,3
2009											
I	100,5	101,1	100,5	96,5	101,8	100,6	97,5	100,0	100,2	100,4	100,4
II	100,9	100,6	100,7	98,2	101,6	100,5	103,2	100,0	100,5	100,1	100,4
III	100,7	101,9	101,0	100,3	100,1	100,2	100,6	100,0	100,5	100,2	100,4
IV.....	100,7	101,6	100,8	99,9	100,2	100,3	101,4	100,0	100,4	100,1	100,4
V	100,5	100,7	100,5	100,0	100,2	100,3	101,2	100,0	100,4	100,0	100,5
VI.....	100,2	98,9	100,9	99,5	100,0	100,3	103,0	100,0	101,1	99,6	100,5
VII	100,1	98,8	102,7	98,3	100,2	100,2	102,1	100,0	100,6	100,0	100,4
VIII	99,6	98,7	100,1	98,3	100,2	100,2	99,1	100,0	100,1	100,1	100,2

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoholo- we i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszka- nie	zdrowie	transport	łącznie	rekreacja i kultura	edukacja	restauracje i hotele
2008	Analogiczny okres roku poprzedniego=100										
I	104,0	107,8	105,4	91,9	104,7	103,2	108,3	98,4	98,2	103,0	104,9
II	104,2	107,3	105,6	92,0	106,4	103,4	107,0	98,3	97,9	103,1	105,2
III	104,1	107,0	105,7	93,6	106,5	103,1	105,5	98,3	97,8	103,2	105,5
IV	104,0	106,8	105,9	93,6	106,4	103,2	103,8	98,3	98,0	103,2	105,8
V	104,4	107,0	106,0	93,5	107,5	103,4	104,1	98,3	98,2	103,2	106,0
VI	104,6	107,6	105,8	93,4	107,5	103,6	104,7	98,7	99,1	103,2	106,3
VII	104,8	107,8	105,6	92,9	107,8	103,6	105,0	98,8	99,4	103,1	106,6
VIII	104,8	106,9	106,4	92,4	108,0	103,5	104,3	100,7	101,4	103,5	106,8
IX	104,5	105,1	107,1	93,8	108,4	103,5	102,6	100,7	101,4	104,2	106,7
X	104,2	104,0	107,5	93,8	108,8	103,4	101,6	100,7	101,6	104,2	106,7
XI	103,7	102,9	108,1	93,6	109,4	103,5	97,6	100,7	101,7	104,1	106,3
XII	103,3	103,2	108,2	93,2	109,3	103,0	93,2	100,2	101,6	104,2	106,4
2009											
I	102,8	103,1	107,8	92,8	109,1	103,2	91,2	99,8	100,2	104,0	106,1
II	103,3	103,4	108,3	92,7	109,0	103,3	94,3	100,0	101,2	104,0	105,9
III	103,6	104,8	109,2	92,1	108,7	103,1	94,1	100,0	101,8	104,1	105,7
IV	104,0	105,6	109,8	92,1	108,7	103,1	95,3	100,0	102,2	104,0	105,5
V	103,6	105,2	110,0	92,1	107,6	103,0	95,5	100,0	102,4	104,1	105,4
VI	103,5	104,7	110,2	91,9	107,3	103,0	96,6	99,5	102,4	103,6	105,2
VII	103,6	104,0	112,1	91,9	107,0	103,0	98,2	99,4	102,3	103,4	105,0
VIII	103,7	104,5	110,3	92,1	106,8	103,2	98,2	99,8	103,0	103,2	104,8
I-VIII...	103,5	104,4	109,7	92,2	108,0	103,1	95,5	99,8	101,9	103,8	105,4
2008											
I-VIII...	104,4	107,3	105,8	92,9	106,8	103,4	105,3	98,7	98,7	103,2	105,9

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne dla Unii Europejskiej

Wyszczególnienie	PKB ^a			Handel zagraniczny				Zharmonizowana stopa bezrobocia ^b			Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych			Produkcja przemysłowa ^c			Nowe zamówienia w przemyśle		
				eksport	import	saldo													
	2008	2009		I–VI 2009				I–VI 2008	2009		VIII 2008	2009		VII 2008	2009		VII 2008	2009	
		I kw. ^b	II kw. ^b						VI	VII		VII	VIII		VI	VII		VI	VII
zmiana w % w ujęciu rocznym				w mld euro				w %			zmiana w % w ujęciu rocznym								
UE-27	0,9	-4,8	-4,8	.	.	.	.	7,0	8,9	9,0	4,3	0,2	0,6	-1,0	-15,5	-14,9	4,2	-24,5	.
Strefa euro - 16	0,7	-4,9	-4,7	.	.	.	.	7,5	9,4	9,5	3,8	-0,6	-0,2	-1,0	-16,6	-16,0	3,6	-25,7	.
Austria	2,0	-3,8	-4,5	-25	-21	-2,1	0,1	3,7	4,4	4,4	3,6	-0,4	0,1	0,0	-15,7	.	10,3	-28,4	.
Belgia.....	1,1	-3,1	-3,7	-23	-23	5,0	5,1	7,3	8,1	8,0	5,4	-1,7	-0,7	2,8	-14,0	.	3,2	.	.
Bułgaria	6,0	.	.	-30	-35	-2,8	-4,9	5,5	6,8	7,0	11,8	1,0	1,3	2,7	-19,4	-19,0	3,8	-27,7	-29,3
Cypr	3,7	0,8	-0,7	-20	-22	-2,3	-3,0	3,6	5,4	5,5	5,1	-0,8	-0,9	6,6	-6,8	.	.	.	.
Dania.....	-1,2	-4,3	.	-18	-19	2,2	2,2	3,2	6,1	5,9	4,8	0,7	0,7	-2,2	-18,4	-15,4	-15,3	-29,7	-25,8
Estonia	-3,6	-14,2	-15,8	-27	-36	-0,4	-1,3	6,5	13,3	.	11,1	-0,4	-0,7	-3,4	-30,4	-27,9	23,0	-34,1	-40,7
Finlandia	1,0	-6,5	-8,9	-36	-35	0,9	2,3	6,4	8,5	8,7	4,6	1,2	1,3	3,1	-20,0	-24,2	0,5	-33,9	-31,1
Francja	0,4	-3,4	-2,6	-22	-20	-28,8	-31,9	7,8	9,6	9,8	3,5	-0,8	-0,2	-2,0	-12,4	-12,3	2,5	-21,5	-21,7
Grecja	2,9	0,3	-0,3	-17	-22	-14,5	-19,1	7,6	.	.	4,8	0,7	1,0	-2,1	-12,3	-9,5	11,1	-35,3	-33,8
Hiszpania	1,2	-3,2	-4,2	-20	-31	-23,9	-50,2	11,4	18,2	18,5	4,9	-1,4	-0,8	-3,4	-16,0	-17,4	4,5	-25,9	-28,4
Irlandia.....	-2,3	-8,4	.	1	-20	19,4	13,0	6,0	12,2	12,5	3,2	-2,6	-2,4	-7,4	0,7	7,1	-4,9	-3,1	-11,6
Litwa.....	3,0	-11,6	-20,4	-31	-44	-0,7	-2,9	5,8	15,6	16,7	12,2	2,6	2,2	0,9	-17,1	-14,7	13,7	-41,3	-38,5
Luksemburg.....	-0,9	-5,4	.	-12	-14	-1,6	-2,1	4,9	6,2	6,4	4,8	-1,5	-0,2	0,5	-14,7	-19,9	18,0	-44,4	.
Łotwa.....	-4,6	-18,5	-17,3	-26	-39	-0,9	-2,2	6,9	17,1	17,4	15,6	2,1	1,5	-3,9	-18,4	-17,7	18,5	-26,5	-24,6
Malta.....	2,1	-1,7	-3,0	-26	-20	-0,6	-0,6	5,9	7,2	7,3	5,4	0,8	1,0	.	.	.	.	.	.
Niderlandy	2,0	-4,2	-4,9	-21	-22	17,5	20,1	2,7	3,3	3,4	3,0	-0,1	-0,1	-0,4	-9,5	.	1,2	-26,0	-26,1
Niemcy	1,3	-6,7	-5,9	-24	-20	59,4	103,2	7,2	7,7	7,7	3,3	-0,7	-0,1	0,1	-18,8	-18,2	0,5	-28,1	-23,8
P o l s k a.....	4,9	1,7	1,4	-23	-30	-4,0	-11,6	7,0	8,2	8,2	4,4	4,5	4,3	2,4	-4,5	-4,4	-2,7	-28,2	-13,9
Portugalia.....	-0,0	-4,0	-3,7	-26	-26	-8,4	-11,4	7,8	9,2	9,2	3,1	-1,4	-1,2	-1,4	-11,1	-8,3	25,7	-24,7	-26,1
Republika Czeska.....	3,0	-4,5	-5,5	-25	-27	3,0	2,8	4,3	6,3	6,4	6,2	-0,1	0,0	-2,3	-14,0	-16,1	4,9	-12,8	-21,2
Rumunia	7,1	-5,7	-8,3	-20	-36	-4,4	-11,2	5,8	.	.	8,1	5,0	4,9	2,9	-6,4	-4,5	32,2	-15,8	-21,0
Słowacja	6,4	-5,7	-5,4	-24	-25	-0,1	-0,7	9,2	11,7	12,0	4,4	0,6	0,5	11,3	-18,4	-21,7	2,5	-27,0	-27,3
Słowenia	3,5	-8,9	-9,0	-23	-29	0,1	-0,8	4,4	6,1	6,0	6,0	-0,6	0,1	0,0	-23,2	-20,4	-10,4	-34,4	-30,4
Szwecja.....	-0,2	-6,5	-6,1	-31	-32	5,6	6,7	5,7	8,8	9,1	4,1	1,8	1,9	1,4	-20,1	-18,1	-2,0	-24,7	-16,9
Węgry	0,6	-5,6	-7,3	-25	-30	2,1	0,3	7,8	10,3	10,3	6,4	4,9	5,0	-1,3	-18,8	-19,3	4,0	-24,4	-26,0
Wielka Brytania.....	0,7	-4,9	-5,5	-24	-25	-46,4	-61,8	5,7	7,8	.	4,7	1,8	1,6	-2,3	-11,3	-11,0	13,3	-14,4	-35,2
Włochy	-1,0	-6,0	-6,0	-24	-25	-4,2	-7,2	6,8	.	.	4,2	-0,1	0,1	-2,2	-21,6	-18,2	9,5	-23,2	-24,7

^a Według PKD 2004/ NACE Rev. 1.1. ^b Dane wyrównane sezonowo. ^c Dane wyrównane dniami roboczymi.

Źródło: Eurostat – stan na 22.09.2009 r., GUS